

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selensburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri post. čerk. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

JUTRO

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ozadje moskovskega procesa

Ko je bil pred desetimi leti moralno obglavljen idejni vodja levičarske opozicije Trocki in se je ta procedura izvršila z enostavnim pregonom obsojenca v Srednjo Azijo, kasneje pa je z dobrohotnim izgonom iz države, je svet mislil, da je v Rusiji minulo obdobje krvavega in krutega obračunavanja med političnimi nasprotniki. Toda zgoščilo se je drugače.

Umor predsednika leningrajskega sovjeta Kirova je razkril opasno notranjo bolezen; odkril je huda nasprotstva med boljševiskimi mogočniki, nasprotstva, ki so tembolj ostra, ker segajo preko ideoloških razlik, na polje čistega osebnega sovraštva, zavisti ter maščevalnosti. Z omenjenim umorom je postalo očito, da je Trocki zanetil hud odpor proti Stalinu, in da so mu pri tem sledili obširnejši krogi somišljenikov, nego se je mislilo pri prvi še humani likvidaciji trockizma. Zato je Stalin dal strahovit odgovor z usmrčenjem Kamenjeva, Zinovjeva in tovarišev A tudi s tem obračunavanjem še ni bilo konec. Drugo krvavo dejanje se je začelo te dni z moskovskim procesom proti Pjatakovu, Radeku, Sokolniku in 14 tovarišem. In že se kaže, da bo kmalu sledilo še tretje dejanje, o katerem pa tudi še ni gotovo, če bo zadnje.

Poznavalci sovjetskih razmer in vladajočih osebnosti vidijo v motivih teh dram dva važna elementa. Prvi je neizprosnost železna doslednost Stalina, s katero diktator preganja svoje bivše politične sodruge, ki so se mu v prejšnjih časih s čimerkoli zamerili. Vedeti je treba, da Stalin do Lenineve smrti ni igral pomembnejše vloge in se je njegovo ime imenovalo vedno šele v drugi ali tretji vrsti. Saj se Lenin še v svoji politični oporoki ni bil spomnil moža s Kavkaza, čeprav je bil ta v revolucionarni borbi pokazal več poguma in brezobzirnosti, kakor ostali, pretežno židovski mogočniki Lenineve okolice, ki so s svojo okretnostjo vedno v karieri prekosili molčečega in nekoliko okornega Stalina.

Ta zgrenjenost, parjena s skoro azijsko krutostjo ter nihilizem ruskih revolucionarnih krogov sploh sta temeljna nota strahotnih razračunavanj. Po premišljenem načrtu sedaj Stalin iztreblja vse tiste, ki se jim je moral v preteklosti umakniti kjerkoli in kakorkoli. Skoraj da ni nikakega dvoma več, da sta morala Kamenjev in Zinovjev pasti predvsem zato, ker jima je bil dalj prednost sam Lenin in ker sta ga smatrala za marioneto.

Vendar pa bi Stalinova maščevalnost morda ne mogla priti tako zelo na svoj račun, ako bi se med ideološkimi nosilci komunizma ne bil pojavil osnoven razdor v nazorih, kako naj se gradi marksistična država. Mesianizem pretežno židovskih levičarjev je prišel pri tem v oster spor z realno mislečim Stalinom, človekom brez fantazije in čustvovanja. Pokazalo se je, da so levičarji neelastični in nezmožni računati z danimi dejstvi, dočim je okorni, jekleni mož pripravljen za kompromise med ideologi in faktično možnostjo dosegljivosti. Ta navidezni paradoks se da zelo enostavno pojasniti: ideologi so svoja najlepša leta prebili v emigraciji po kongresih in kavarnah. Stalin pa se ves čas ni odtegnil delu na domačem ternu. On zato alžje in boljje razume možnosti in realne potrebe dneva, ki so nujnejše in močnejše od marksističnih načel. Tako se je zgodilo, da je s svojo politiko zasekal hude odprtine v strnjeni sistem papirnatega marksizma. Stahanovsko akordno delo, zopetna uvedba delnega dednega prava in omejene zasebne lastnine, propovedovanje novega ruskega domoljubja, vključitev Rusije v mednarodni politični sklep in z njo zvezana opustitev zahteve po svetovni revoluciji — vse in še mnoge druge Stalinove odredbe pomenjajo hude grehe nad čistim marksizmom in so zato teoretične apostole marksizma seveda hudo ogorčile. Njihova protestna akcija pa je Stalinu dala možnost, da ž njimi kruto obračuna.

Kakor vse kaže, bodo za levičarji prišli na vrsto desničarji. Arretirani so že Rykov, Buharin in drugi izraziti pripadniki desnice. Tudi pri njih ne igra odločilne vloge samo dejstvo, da ne odobravajo Stalinove politike, marveč je očividno tudi tukaj v veliki meri za osebo obračunavanje. Stalinu so se desničarji zamerili že zaradi tega, ker se je moral v početku svojega boja proti levičarjem zateči k njim po pomoč, on pa počne imeti nikogar, ki bi mu moral biti hvaležen. V isti vrsti z levičarje je sedaj tudi nje spraval na skupni imenovalec trockizma, pa je treba pričakovati, da bo tudi proti desničarjem postopna na enako brezobziren način.

Težko je presoditi, ali je kaj in koliko je resnice na hudih očitkih, ki jih vsebuje obtožnica proti sedanjim marksističnim obtožencem. Priznanje obto-

HITLER BO ZAHTEVAL KOLONIJSKE KONCESIJE

V pričakovanju velikega govora nemškega kancelarja ob četrti obletnici prevzema oblasti

Berlin, 27. januarja. br. Po vsej Nemčiji se že sedaj vrše velike priprave za govor, ki ga bo imel Hitler 30. januarja v Berlinu na zasedanju državnega zbora. Danes je izšel odlok, da se morajo v času od 31 do 16. tega dne zapreti vse prodajalne in ustavitv obrat v vseh podjetjih in obratih, da bi mogli nameščenci poslušati Hitlerjev govor. V vseh tovarnah se mora delavstvo zbrati pred zvočniki. Govor morajo prenašati vsi kinematografi, vsi javni lokali in vse državne ustanove. Zvočniki bodo nameščeni tudi v vseh večjih javnih prostorih, kjer se morajo zbrati vsi, ki nimajo službe ali ki nimajo druge prilike, da bi postužali kancelarjev govor.

Kakor se doznava, bo obsegal dnevni red razjstaca štiri točke: 1. konstituiranje, 2. izvolitev predsednika, 3. zakon o novih pooblastitih državni vladi in 4. govor Hitlerja,

ki bo podal izjave v imenu nemške vlade. Zasedanje se bo tudi tokrat vršilo v Kroljovi operi.

Kakšni so novi nemški načrti

London, 27. jan. o. Po informacijah tukajšnjih političnih krogov se bo skušal Hitler približati angleškemu pojmovanju kolektivnega sodelovanja, ki naj bi prišlo do izraza v regionalnih paktih, ločenih za vsako posamezno ozemlje v Evropi in na svetu sploh. To bo kakor zatrjuje glavni poudarek njegovega sobotnega govora v državnem zboru. Hitler se bo zavzel za angleško stališče, da bi nemška diplomacija lažje nastopila proti francoski tezi o nedeljvem miru. Po nadaljnjih informacijah bo Hitler nastopil tudi z nemškimi kolonijemj zahteva.

vami. Ker je Francija dala tej stvari izključno gospodarski in trgovski značaj, bo Hitler čegar govor bo v tem pogledu otvoril nemško kolonijško kampanjo, opozoril na nemška pogajanja s Portugalsko, ki so bila zaključena s načelnim sporazumom po katerem bodo Nemci sodelovali pri gospodarskem razvoju portugalskih kolonij v Afriki, ne da bi bila zaradi tega ogrožena portugalska suverenost v teh kolonijah.

Eksploatacija portugalske Angole

London, 27. januarja z. »Daily Telegraph« in drugi londonski listi poročajo, da je bila med Portugalsko in Nemčijo te dni sklenjena pogodba, po kateri dobi Nemčija za dobo 99 let v zakup portugalsko kolonijo Angola. V londonskih krogih so prepričani,

da bo Nemčija v kratkem podvzela energične korake v pogledu kolonij in da bo jasno zahtevala vrnitev svojih kolonij v centralni Afriki. Anglija se po informacijah lista ne bo protivila portugalsko-nemški zakupni pogodbi a tudi glede ostalih kolonialnih zahtev ne bo delala težkoč, če bo mogoče to vprašnje urediti v skladu z mednarodnimi interesi.

Gospodarski razgovori med Francijo in Nemčijo

Pariz, 27. jan. br. Danes je odpotoval v Berlin direktor trgovinsko-političnega oddelka francoskega zunanjega ministrstva, ki bo imel razgovore z zastopniki nemškega gospodarskega ministrstva o raznih vprašanjih, ki se tičejo gospodarskih odnosov med Francijo in Nemčijo. Od razvoja teh razgovorov je odvisno, kdaj se bodo pričela oficielna pogajanja.

Nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Avstrijo

Dunaj, 27. jan. br. V zunanem ministrstvu je bila danes podpisana nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Avstrijo. Pogajanja, ki so bila ponovno prekinjena, so bila pred dvema dnevoma uspešno končana. Za Nemčijo je pogodbo podpisal nemški poslanik Papez, za Avstrijo pa državni podtajnik zunanjega ministrstva dr. Schmidt.

Lep turški uspeh

Aleksandreški sandžak dobi popolno avtonomijo v okviru sirijske države pod nadzorstvom delegata sveta Društva narodov

Zeneva, 27. jan. AA. O aleksandreškem sandžaku je bil med francosko in turško delegacijo dosežen popoln sporazum. Tudi glede uradnega jezika so končno našli kompromisno rešitev.

Iz poročila, ki ga je poslal svetu Društva narodov švedski zunanji minister Sandler kot poročevalec za Aleksandreto in Antiohijo, je razvidno, da se je sporazum dosegel na naslednjih osnovnih načelih:

Aleksandreški sandžak bo imel popolno neodvisnost v notranjih zadevah, v zunanje-političnih pa ga bo vodila sirijska država. Poleg tega se noben mednarodni dogovor, ki ga sklene Sirija in ki bi mogel škodovati neodvisnosti aleksandreškega sandžaka, ne bo mogel izvajati zanj brez prejšnjega dogovora s svetom DN. Carinska in finančna uprava za Aleksandreto in Sirijo ostane ista. V aleksandreškem sandžaku je uradni jezik turški, svet DN pa bo določil pogoje in okoliščine glede drugega jezika. Nadzorstvo bo izvrševal francoski delegat, ki ga bo imenoval svet DN. Delegat bo smel suspendirati največ za štiri mesece vsako zakonsko ali vladno dejanje, ki bi bilo v nasprotju z določili statuta ali osnovnega zakona. Vsak tak primer bo moral takoj sporočiti svetu Društva narodov. Francoska in turška vlada sta pripravljene upoštevati priporočila, ki bi jih jima poslal svet DN zaradi zajamčenja spoštovanja teh sklepov. Pooblastila in pravice sveta DN glede demilitarizacije se imajo še določiti.

Aleksandreški sandžak ne sme imeti vojske niti ne uvesti vojske obveznosti. Prav tako se v njem ne smejo graditi nobene vojske utrdbe. Imeti sme le krajevno policijo, njeno število pa se šima določiti. Sklenjen bo poseben francosko-turški dogovor o načinu jamstva za teritorialno nedotakljivost aleksandreškega sandžaka. Statut aleksandreškega sandžaka bo imel klavzulo, ki bo jasno določala pravice in koristi Turčije v Aleksandriji, da se ji

omogoči uporaba tega pristanišča v vsem obsegu.

Statut in osnovni zakon stopita v veljavo takoj, ko ju sprejme v svetu DN dvetretjinska večina.

Gdanski problem urejen

Zeneva, 27. januarja. w. Na popoldanski javni seji je svet Društva narodov s sprejetjem poročila odbora treh uredil gdansko vprašanje. Naslednik dosedanjega komisarja Društva narodov Lesterja še ni imenovan. Na tajni seji, ki se je vršila pred javno, so sklenili, da bodo novega komisarja imenovali predsednik gdanskega senata, člani odbora treh in poljski zunanji minister Beck. Poročilo odbora treh, ki ga je prečital angleški zunanji minister Eden, tolmači najprej statut svobodnega mesta Gdanskega ter ugotavlja, da je obema strankama uspelo urediti spore. Predsednik gdanskega senata Greiser je poudarjal težko nalogo, ki je bila poverjena polkovniku Becku, ter se je v imenu Gdanska zahvalil poljskemu zunanjemu ministru za lojalno in tankočetno rešitev. Izrazil je upanje, da bo sprejetju poročila v bodoče ne bo več prišlo do težkih situacij. V dobrem sodelovanju med Gdanskim in Poljsko bo izvršeno nadaljnje pozitivno delo za mir.

Studijska komisija za problem surovin

Zeneva, 27. jan. w. Poljska delegacija je predložila svetu Društva narodov poročilo o problemu surovin, v katerem predlaga osnovanje studijske komisije. Svet Društva narodov je odobril sestavo komisije, ki jo je predlagala poljska delegacija. Komisija bo imela 15 članov in steer iz vrst vodilnih gospodarstvenikov raznih držav.

Vojaška stranka odklanja Ugakija

Poostritev japonske vladne krize — Preprečen atentat na mikadovega mandatarja

Tokio, 27. januarja. o. General Ugaki se bori z vedno večjimi težavami. General Ujesua in nekaj polkovnikov je skušalo posredovati med njim kot mikadovim mandatarjem in vojsko, vendar so vrhovni poveljniki vojske sklenili, da v Ugakijev kabinet ne bodo dirigirali svojega vojnega ministra. Dosedanji vojni minister general Terauchi, ki je izzval krizo vladne, je ta sklep sam sporočil Ugakiju. Omenil mu je, da ga vojska smatra za nesposobnega, da bi mogel izvesti državno reformo, kakršna bi bila v interesu Japonske, zaradi česar naj vladarju vrne mandat. Ugaki mu je odgovoril, da bo poizkusil vse, da bi izpolnil mikadov ukaz. Politični krogi ugotavljajo, da se bo zaradi nedo-

stopnosti vojaške stranke Ugakijeve mislila končala brez uspeha. Zanimivo je, da je danes neki neznanec vdrl v stanovanje generala Ugakija in skušal izvršiti atentat nanj, policijski agenti pa so ga še ob pravem času arretirali.

Sabotažna debata v lordski zbornici

London, 27. jan. AA. Snóči so laburisti zahtevali v zgornji zbornici, naj se izreče vladi nezaupnica, ker je odustila nekaj delavcev v arsenalu. Minister Hoare je odklonil ta predlog in izjavil, da so že od marca 1935 bili med delavstvom ustanovljeni krožki, ki so sabotirali delo. Vsem petim odpuščenim delavcem je bilo v preiskavi dokazano, da so zakrivilli sabotažo. Sodelovali so tudi z elementi, ki so delali proti interesom vojne mornarice. Sodna preiskava ni bila uvedena, ker so akti zelo tajni. Razprava pred sodiščem bi še bolj škodovala interesom države. Neodvisni laburist Maxton je izjavil, da ni dvoma, da so odpuščeni delavci delali po navodilih neke tuje države, vendar pa bi ne smeli biti na ta način odpuščeni, ker bodo odslej na kakršenkoli način nadaljevali svoje delo v korist Nemčije ali pa Italije.

Min. predsednik Baldwin je poudaril, da se popolnoma strinja s Hoareom. Izrazil je tudi mnenje, da v Anglijo še ni vdrl strup fašizma in komunizma.

Predlog delavske stranke za nezaupnico vladi je bil odbit s 330 glasovi proti 145.

S španskih bojišč

Na severni in južni fronti se razvijajo zopet večji boji

Pariz, 27. jan. br. Vladne čete so prešle pri Oviedu v ofenzivo in vedno bolj pritiskajo na čete generala Franca, ki se že pripravljajo k novemu umiku. Vladno topništvo hudo obstreljuje mesto in pripravlja teren za splošen napad. Kakor zatrjujejo, zahteva večina nacionalističnih čet, sestavljenih po večini iz mladinskih oddelkov in tujevc, naj se mesto izroči vladnim četam, ker bo sicer popolnoma porušeno in se ne bo mogel nihče rešiti.

General Franco je prenesel težišče svojih prizadevanj od Madrida proti Sredozemskemu morju, kjer pa mu nudijo vladne čete odločen odpor.

Tudi pri Aranjuezu, kjer so nacionalisti izvršili koncentričen napad, so vladne čete ne le vzdrižale, marveč prešle v protinapad in potisnile čete generala Franca za več kilometrov daleč nazaj.

Boji na fronti pri Malagi in pred Oviedom

Madrid, 27. jan. AA. Po nekaj dneh tišine so nacionalistične čete ponovno začele napadati od Madrida do Sredozemskega morja. Njihov pritisk se zlasti čuti v pokrajini med Jaenom in Malago. Cilj, ki si ga je zadal general Franco, je nedvomno izvršitev napada na mesto Jaen z juga in na Malago s severa, da bi vzlet obe važni mesti. Vladni miličniki se trdovratno upirajo in vrše protinapade, ki so večkrat zelo uspešni, kakor n. pr. protinapad blizu Porcuca, zahodno od pokrajine Jaen. Včeraj so se vršili srditi boji v odseku Alhame v pokrajini Granadi, kjer so se vladi zveste čete utrdile v dolini Sierra Alhame severno-vzhodno od Malage. Kakor vse kaže, se bodo hudi boji v tej pokrajini šele začeli.

Iz Andujara poročajo, da vladne čete uspešno napredujejo med Loperu in Porcuca. Nasprotnik je imel težke izgube. List »Claridad« piše, da se vladne čete iz Andujara že bore v ulicah Loperu in da so tudi napadle postojanke pri Porcuca.

Pred Oviedom se akcija vladnih čet energično nadaljuje. Vladno topništvo neprestano obstreljuje mesto s prevladujočih postojank.

Po poročilih iz Gijona so miličniki izvršili uspešen napad pri Sin Claudiju in zasegli velik plen. Drugi oddelki so izvojevali nekaj uspehov pri Leziani.

Republikansko vojno poročilo

Madrid, 27. jan. AA. Odbor za obrambo Madrida je izdal opoldne naslednji komunikacije:

Na fronti pri Aranjuezu se vrše srditi boji. Sovražnik je s podporo velikih letalskih sil skušal izvršiti napad, ki ga je pripravil že tri dni. Republikanske čete so se več ur odločno upirale, nato so pa izvršile hud napad na nemške kontingente, ki tvorijo levo krilo sovražne vojske, in so prisilile sovražnika, da se je v dolžni več kilometrov umaknil. — Na drugih frontah ni bilo posebnih operacij.

Madrid spet obstreljevan

Madrid, 27. januarja. b. Nacionalistična letala so včeraj znova bombardirala utrjene dele mesta v severozapadnem in severnem pasu. 12 težkih bombarderjev je metalo istočasno bombe na mestni del Tetuan de las Victorias, kjer so vladne čete v naglici v zadnjem času zgradile večje obrambne postojanke.

Pred Madridom mir

Avila, 27. jan. AA. Visoke vode, nastale zaradi neprestanega deževja zadnjih dveh dni, onemogočajo operacije na madridski fronti. Mnogo potokov je prestopilo bregove. Čete, topništvo in letalstvo niso nič delovale. Vojski popravljajo nove postojanke in kopljejo nove jarke. Vzlic temu se gibanje čet počasi nadaljuje in je vse pripravljeno za napad.

Ruska ladja zadelala na mino

Salamanca, 27. jan. AA. Nacionalistična radijska postaja v San Sebastianu javlja, da je neka sovjetska ladja pred pristaniščem v Santandru zadelala ob mino in se potopila. Vsa posadka je utonila.

Kompromitirani vodja falangistov

Madrid, 27. jan. AA. V hiši voditelja falangistov Antonija Prima de Rivera so našli skladišče orožja za sliko Velasqueza. Našli so tudi mnogo dokumentov, ki dokazujejo, da je sodeloval pri pripravah za upor.

Misisipi in Ohio še vedno naraščata

Cela vrsta velikih mest evakuiranih — Nad pol milijona ljudi brez strehe

Newyork, 27. januarja. b. Reki Misisipi in Ohio še vedno naraščata in sta doslej pokrili ogromne komplekse suhe zemlje na dolžini približno 1600 km med Pittsburgom in Pensilvanijo na enem in Kairom in Illinoisom na drugem koncu. Reševalna dela so spričo pomanjkanja razsvetljave in plinskih napeljav silno otežkočena. Mobiliziran pa je že ves sanitetni štab, ki se trudi predvsem, da bi preprečil razširjenje nalezljivih bolezni, katerim je sedaj izpostavljeno prebivalstvo v vsem preplavljenem ozemlju.

Letala, ki stalno krožijo nad poplavljenimi kraji, poročajo, da se ljudje, kjer le morejo, zbirajo na večjih ali manjših vzpetinah in visjih strehah, kjer so seveda izpostavljeni vsem mogočim neprivikam. Vse brezčlone postaje so v službi reševalnih ekspedicij. Edino upanje v tej strašni katastrofi je samo pričakovanje lepega vremena, ki ga vremenske napovedovalnice že napovedujejo.

Po doslej znanih podatkih je ostalo brez strehe že najmanj pol milijona ljudi. Stevilno žrtev je sedaj še težko ugotoviti, vendar se ceni na okoli 150, pri čemer seveda niso vštet ranjenci in bolniki, katerih je na tisoče.

Včeraj je poplavna katastrofa prav resno grozila tudi mestu Cincinnati, vendar danes

upajo, da bo mogoče še pravočasno najhujše preprečiti. Od približno 230.000 prebivalcev mesto Louisvolle je zbežala najmanj polovica, da si še pravočasno reši golo življenje. Izpraznjeno je že tudi mesto Evansville. V Louisvillu so zločinski tipi izkoristili nesrečo za strahovito ropanje, katerega konec policija skupno z vojaštvom. V industrijskem predelu mesta je izbruhnil požar, ki je kmalu zajel vsa bližnja poslopja in se s strahovito naglico razširil tudi v ostale dele mesta.

Da bi poplava ne zavzela še večji obseg, so morali včeraj ob steku Ohio in Misisipija porušiti obrambne nasipe, s čimer so vodo nekoliko zadržali pred nadaljnjim divjanjem, žrtvovati pa so morali s tem okoli 600 kv. km novega ozemlja, naseljenega v glavnem s farmarji, katere so pred zrušenjem nasipov silili k izselitvi, kar pa so odklonili. Računa se, da je pri tej priliki našlo smrt v valovih okoli 200 ljudi. Letala, ki so kontrolirala poplavljeno ozemlje, so videla le kakih pet oseb, ki so se še pravočasno rešile pred napovedano katastrofo. Vsekakor so oblasti z zrušenjem navedenih nasipov rešile sigurne smrti na tisoče prebivalcev v bolj obljubljenih sredstvih, katerim je že grozilo strahotno naraščajoče vodovje.

Kralj Boris in knez Pavle

Izmenjava brzojavk ob podpisu prijateljske pogodbe

Beograd, 27. januarja. AA. O priilki podpisa in ratifikacije prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Bolgarijo sta si Nj. Vis. knez-namestnik Pavle ter Nj. Vel. kralj Boris izmenjala naslednji brzojavki:

Nj. Vel. kralju Borisu, Sofija — V trenutku podpisa in ratifikacije pakta o trajnem prijateljstvu med Bolgarijo in Jugoslavijo želim izreči Vašemu Veličanstvu najiskrenejše čestitke in najlepše želje za osebno srečo. Vašega Veličanstva ter napredek naših bratskih narodov, združenih v vzajemnih naporih s paktom, ki zaključuje preteklost in otvarja bodočnost v službi miru in sloge. Pavle I. r.

Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu, Beograd — Živo se Vam zahvaljujem za ljubezljivo brzojavko in hitim, da tudi jaz izrečem Vašemu Visočanstvu čestitke in želje ob podpisu in ratifikaciji pakta o trajnem prijateljstvu

med Jugoslavijo in Bolgarijo. Pridružujem se iz vsega srca radosti, ki jo občutita oba bratska naroda nad tem zgodovinskim dejanjem, ki ustreza njunim najtoplejšim težnjam in otvarja novo dobo boljše bodočnosti sloge in blagostanja za oba naroda ter pomeni obenem tudi dragocen prispevek k miru. — Boris I. r.

Nemška sodba o prijateljski pogodbi

Berlin, 27. jan. DNB: Oфициo: »Diplomatske Korespondence« pše, da je podpis pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo pokazal, kako se v težkih primerih odstranjuje napetost in nasprotovanje med dvema državama. Kar ne bi bilo mogoče doseči s kolektivno pogodbo, to se je doseglo z direktnim sporazumom. Podržati moramo, da drugi partnerji balkanskega sporazuma niso odrekli svoje zvestosti. Pristali so na direktni sporazum, ki ga je izbrala Jugoslavija. Mogoče bo ta primer iniciativno desloval tudi na druge države.

Beleške

Izplačevanje pokojnin

Kakor javlja novosadski »Dan« je na seji finančnega odbora narodne skupščine obširno razpravljalo o položaju vojnih invalidov nar. posl. Ivan Prekoršek. V svojem govoru je opozoril ministra financ tudi na neredno izplačevanje pokojnin v dravski banovini, ki povzroča državnim upokojencem mnogo težav. Predlaga je pregled izplačevanja pokojnin v Sloveniji v preteklem letu, iz katerega je razvidno, da so bile izplačane po večini šele konec meseca. Toplo se je zavzel tudi za ureditev položaja staroupokojencev, ki živijo v nadse bednih razmerah.

Poslanec Prekoršek je odgovarjal minister financ g. Letica, ki je izjavil, da je bil govornik slabo poučen, ker se izplačujejo pokojnine vedno pravočasno in sicer okoli 4. ali 5. v mesecu.

Oster napad na dr. Joco Jovanovića

V »Jutru« smo že zabeležili beograjske vesti, da v vrstah srbskianke združene opozicije boji in bolj naraščajo stremenje po preorientaciji dosedanjih političnih taktike v smeri aktivnega sodelovanja pri upravi države. Po teh informacijah naj bi posebn pomembno vlogo v morebitni novi situaciji igral voditelj opozicijskih zemljoradnikov g. Joca Jovanović. Zato je zbudilo splošno pozornost, da je »Samoupravna« kot glavno glasilo JRZ priobčilo v svoji torkovi številki zelo oster napad na dr. Jovanovića. Med drugim pravi o njem: »Zelo davno si je prisvojil nekak monopol za ocenjevanje zunanje-političnih dogodkov. Pri tem mu konkurira samo še naš bivši rimski in berlinski poslanik g. Živojin Balužić. Ta dva stara gospoda imata politične ambicije, ki daleč presegajo njune sposobnosti, in izkoriščata vsako priliko, da se pojavljata kot predavatelja o zadevah naše zunanje politike. Posebno priden je dr. Jovanović, ki bi se menda rad odkloidal za neupnehe v svoji notranji politiki s pritrjevanjem in aplavzom občinstva na predavanjih.«

»Samoupravna« končuje svoj obravnavo z dr. Jovanovičem takole: »Joca Jovanović se že 18 let na vso moč trudi in peha, da bi prišel do kakega ministrskega portfelja. Vseeno mu je, v kakki politični kombinaciji bi to bilo. Pripravljen je na vse kompromise in na vse žrtve. Vse pa mu do sedaj ni pomagalo in mu tudi v bodoče ne bo. Zlasti z očitki na naslov vlade dr. Stojadinovića se ne bo približal niti za ped svojemu cilju. Baš nasprotno!«

»Samoupravna« lekcija bratislavskemu »Slovaku«

Pred nedavnim časom je opozoril glavni organ JRZ »Samoupravna« na pisanje gotovih listov v bratskih in zaveznikih državah o priklah v naši državi. Očitaj jim je, da pišejo zlonamerno slabo in neugodno o naši državi ter da se vmešavajo v naše notranje-politične zadeve. Sedaj se »Samoupravna« zopet vrača na to zadevo in pravi, da zadnjič namenoma ni povedala, kaj g. Mahe naravnost škandalozen in povsem izmišljen članek o političnih razmerah v naši državi. Po pisanju tega lista je Beograd sposoben za vse. Njemu imputira ta list celo stvari, ki se ne morejo dogoditi nikjer v kulturnem svetu. Mi za tako pisanje ne dolžimo nikogar. Skrajni čas pa je že, da enkrat preneha. Vse jugoslovnski tisk piše z največjim spoštovanjem o priklah v bratski državi Jugoslovenski tisk ni nikoli objavljajl vesti in zaključkov o CSR na podlagi izmišljenih promis, kakor je storil bratislavski »Slovak«, ki se ni postavil samo na stran nasprotnikov današnjega jugoslovenskega režima, nego tudi jugoslovenskega naroda in države.«

Predsednik Čirić o politiki abstinence

V Dubrovniku se mudi že nekaj časa predsednik narodne skupščine g. Čirić, da se okrepe po prestani bolezn. V razgovoru z novinarji, ki so ga povprašali za njegovo mnenje o akciji za vstop poslancev združene opozicije v narodno skupščino, je dejal: »Ne želim dati nikakih političnih izjav. Glede vstopa poslancev srbskianke združene opozicije ne vem ničesar konkretnega. Sicer pa smatram, da je abstinence politika škodljiva in da je prišlo do današnjih težkih priklh v veliki meri ravno zaradi tega, ker ni prišla skozi dolga leta do urazja volja enega dela našega naroda, ki je v stalni abstinence.«

»Zmaga zemljoradnikov«

V Banjaluki izhaja tednik »Težačko pravice«, glasilo opozicijskih bivših zemljoradnikov. V uvodniku »Naša zmaga« razpravlja list o brežičkem sestanku med dr. Stojadinovičem in dr. Mačkom. Pravi, da so zemljoradniki »zadovoljni in veseli, ker so uspeli vsakomur dokazati obstoj hrvatskega vprašanja in potrebo njegove rešitve. S tem so storili zemljoradniki za našo državo toliko, da bo govorila o njihovih delih celo zgodovina. Združena opozicija mirno pričakuje nadaljni razvoj dogodkov. Stvar je na dobri poti. Pri starem ne bomo mogli več dolgo ostati. Zemljoradniki so v opoziciji že od ustanovitve države in se jim tudi danes ne mudi v vlado. Kadar bo zadovoljni vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, bo napočil čas tudi za zemljoradnike.«

Katoliška akcija za deca

Zagrebska »Hrvatska« straža najavlja osnovanje organizacije Katoliške akcije za dečke in deklice od 4. leta dalje. Prvi se stanek se bo vršil že v četrtek v Zagrebu pod pokroviteljstvom prednice društva hrvatskih katoliških žen ge. Sofije Brajša. List poziva starše, naj vpišejo svoje deca, ki je dopolnila 4. leto, v novo organizacijo Katoliške akcije.

Zabranjene tiskovine

Notranje ministrstvo je prepovedalo razpečevanje knjige, ki je pod naslovom »Dimitrov« izšla v nemščini v Parizu. Dalje je prepovedalo uvažanje in razpečevanje lista »Unitas«, ki ga tudi v Parizu izdajajo italijanski marksistični emigranti. Zapljenje je bila zadnja številka revije »Europi-

Kako so se vrstili dogodki v vodstvu gasilske zajednice za dravsko banovino

V soboto je »Slovenec« priobčil članek »Slovensko gasilstvo«, v katerem pa je potrebno in napačno opisal dogodke, ki so se odigrali ob razrešitvi vodstva Gasilske zajednice za dravsko banovino v Ljubljani. V informaciji javnosti nam pošiljajo iz gasilskih krogov naslednje stvarne informacije:

Brez predhodne obvestitve starešinstva gasilske zajednice v Ljubljani so prišli dne 12. novembra 1936 v pisarno zajednice člani novoimenovanega starešinstva in nekateri člani uprave gasilske zveze v Beogradu. V imenu zveze uprave je g. Franc Snoj iz Gornje Radgone predložil odlok zveze o razrešitvi dotokratnega starešinstva. Od navzočega tajnika g. Pristovška je zahteval takojšnjo izročitev vseh poslovnih listov in njegov namestnik sta administrativne posle res izročila in tudi podpisala zapisnik o tej predaji. Druge posle so izročili ostali razrešeni funkcionarji podstarešini g. Antonu Cererju, ta pa dne 16. novembra starešini gasilske zajednice g. Josipu Turku, ki je bil sicer tudi razrešen, a ob enem zopet imenovan za starešino.

Novoimenovani podstarešina g. dr. Kodre je zahteval, da se tudi ti posli izročijo njemu, češ da je on »poslovodeile«. Razrešeni odborniki tej zahtevi niso ugodili, ker zakon o gasilstvu »poslovodeilega podstarešine« ne pozna. Popolnoma pravno in v duhu zakona so postopali, ko so izročili po razrešitvi svoje posle starešini Josipu Turku. Ta korak je bil tembolj pravičen in utemeljen, ker so razrešeni odborniki službeno obvestili starešino g. Josipa Turka, da se bodo vsi priročili proti razrešitvi na gasilsko zvezo v Beogradu in na ministrstvo za telesno vzgojo kot državno nazorno oblast. To so tudi storili.

Na ta način je nastal spor med stariim starešinstvom ki je bilo izvoljeno na redni skupščini gasilske zajednice 1. 1933 od delegatov, ki so zastopali 30.000 slovenskih gasilcev, ter novo upravo, postavljeno od gasilskega saveza brez oslonja v zakonu o gasilstvu. Starešina g. Josip Turk se je zato pravilno odločil, da strani vse predane predmete do razčiščenja spora, odnosno do rešitve pritožbe a strani pristojnega ministrstva. Ta pritožba od danes še ni rešena. Da pa bi tekoči posli zaradi tega spora ne zastajali, je starešina g. Turk izrazil svojo pripravljenost sodelovati z novo imenovanim vodstvom zajednice. Izdal je novim funkcionarjem pismena navodila. Sprožil je imenovanemu podstarešini dr. Kodretu, da gasilski zakon ne pozna funkcije poslovodeilega podstarešine in da bo zato on, Josip Turk kot starešina zajednice vršil vse funkcije, ki mu jih zakon nalaga; v kolikor bi bil zadržan, bo dal za vsak posamezni primer g. podstarešini potrebno pooblastilo. Ker je dr. Kodre medtem brez vednosti starešine sklical sejo starešinstva gasilske zajednice, ga je starešina g. Turk še posebej opozoril na § 57 gasilskega zakona, ki sklicevanje sej izrečno pridržuje starešini. Obvestil ga je tudi, da mu je dosedajni podstarešina g. Cerer predal svoje posle in je končno prošil g. dr. Kodreta, naj se v interesu prijateljskega sodelovanja v bodoče strogo drži zakona in naj ne posega v pravice, ki so pridržane nadrejenemu starešini.

Odgovarjajoča pismena navodila je poslal starešina Turk tudi novoimenovanemu tajniku zajednice g. Francu Mežku in gasilskemu inspektorju za dravsko banovino inž. Francu Dolencu, ki ju je oba samo opozoril na določila zakona in ju prosil, naj se

pri svojem poslovanju držita teh določil, da se tako prepreči morebitni konflikt. Kopčno je g. Turk opozoril še upravo gasilske zveze v Beogradu da imenovanje poslovodeilega podstarešine, ki naj bi izvrševal starešinske pravice, v zakonu ni utemeljeno, da je torej nezakonito posebno še, ker je starešina on in mora torej izvrševati vse po zakonu mu naložene posele.

Prizadevanja g. Turka, da bi v poslovanju nove uprave gasilske zajednice ohranil red in zakonito stanje, žal niso rodila uspeha. Novi funkcionarji zajednice se niso ravnali po njegovih navodilih in so mu odpovedali ono pokorščino, ki so mu jo bili dolžni v smislu gasilskega zakona in pravil gasilske službe. Tudi gasilska zveza v Beogradu je navzlic opozorilu o pogrešnosti svojega postopka vztrajala na tem, naj vršijo starešinske pravice podstarešina dr. Kodre, in je g. Turka pozval, naj temu izroči vse posle. To postopanje, ki je v nasprotju z gasilskim zakonom je tom manj uverno, ker je bil g. Turk pri razrešitvi dosedanjega starešinstva gasilske zajednice pomno imenovan za starešino in to istočasno, ko je bil dr. Kodre imenovan za podstarešino.

Ker je g. Turk vztrajal pri svoji v zakonu utemeljeni pravici, so se dne 16. decembra zglasili pri njem člani novega nazornega odbora gasilske zajednice ter so ob asistenci zaslopnika državne politične oblasti zahtevali od njega vse poslovne knjige zajednice. G. Turk je imel knjige shranjene v bližnjem svojem stanu, ki pa je bil takrat odsoten. Razrešeni tajnik g. Stanko Pristovšek je izjavil svojo pripravljenost, dati vsako pojedino, ki se nanaša na dosedanje poslovanje gasilske zajednice. Le zahtevani ključev glavne pisarniške mize ni mogel izročiti, ker so bili v rokah starešine Turka.

Prod novim letom je bil g. Turk od gasilske zveze v Beogradu razrešen kot starešina gasilske zajednice z utemeljivajo, da zaradi boleznai ne more več izvrševati svojih poslov.

O vseh teh dogodkih sta g. Turk in tajnik narodne skupščine in imenu razrešene uprave gasilske zajednice poslala pritožbo na gasilsko zvezo v Beogradu in na pristojno ministrstvo za telesno vzgojo. Dne 22. t. m. je g. Turk potom gasilske zajednice v Ljubljani prejel obvestilo, da je vodstvo zveze pritožbo odklonilo z utemeljitvijo, da podstarešina ništa več legitimna predstavnik gasilske zajednice. Ministrstvo pa pritožbo še ni rešilo. Ravnotako še niso rešene pritožbe drugih razrešenih funkcionarjev zajednice.

Da bo slika popolna, je treba še enkrat na kratko opisati postopanje z organizatorjem in voditeljem slovenskega gasilstva g. Josipom Turkom. Najprej je bil kot starešina gasilske zajednice v Ljubljani s celokupnim vodstvom zajednice razrešen zaradi »nepravilnosti in nezakonitosti«, ki jo je vodstvo gasilske zveze brez prejšnje napitilo njemu in njegovim sodelavcem. Nato je bil še isti dan zopet postavljen za starešino novoimenovane uprave gasilske zajednice. Ker je bil odločen, da izvršuje svoje pravice in dolžnosti kakršne so mu oekazane po zakonu o gasilstvu, je bil konec decembra vnovič razrešen. Kopčno pa je bil kot funkcionar, ki mu je vodstvo zveze očitano »nepravilnosti in nezakonitosti«, od iste zveze odklonjen s križcem za gasilske službe...

To so dejstva, ki povedo gasilski in vsej ostali objektivni javnosti več kakor dovolj.

Tragična smrt vestnega strojevodje

Jesenice, 27. januarja. Ker je imel danes večerni vlak iz Rateč-Planice, na katerega morata čakati tudi gorenjski osebni vlak Jesenice-Ljubljana, nad enourno zamudo, je zavladala na kolodvoru velika nestrpnost. Kmalu se je izvedelo da je zamudo, povzročila nenavadna nesreča. Rateški vlak je vozil čtrojovodja Janez Černe, ki že delj časa vozi na tej progi in jo dobro pozna. Ko je vlak ob 17.19 odpeljal iz Kranjske gore, se je Černetu zazdelo, da pri stroju nekaj ni v redu. Pregledal je vse naprave, a ni našel ničesar. Zato se je sklonil o svojega stojišča daleč ven iz lokomotive, da bi pogledal pod kolesje. Vlak je ravno takrat s polno brzino vozil proti lamsko leto zgrajenemu mostu v bližnji postajališča Gozd Martulek, ki je razmeroma ozek. V svoji

vestnosti in skrbi za brezhibno delovanje stroja je Černe docela pozabil na ta most ter butnil v železno ograjo s tako silo, da mu je razbilo lobanjo in je bil takoj mrtev. Kurjač, ki je opazoval progo na drugi strani stroja, v prvem trenutku niti opazil ni, kaj se je zgodilo. Šele čez čas je videl, da vozi stroj brez strojevodje. Naglo je u taval vlak in pohitel k bližnji čurvajni. ci, od koder je telefoniral na Jesenice in tamonšnje železniške oblasti obvestil o do. godku. Poslana je bila takoj pomožna lokomotiva, ki je pripeljala vlak do Jesenice, kjer so komisija ugotovili dejanski stan. Ljubljanski vlak je odpeljal z Jesenice s skoraj podirnourno zamudo in je prišel v Ljubljano namesto ob 20.35 še je ob 22.10.

Prometne ovire zaradi snežnih zametov

Beograd, 27. jan. p. Čeprav sta mraz in košava nekoliko popustila, povzročila sneg še vedno velike težave tako prometu na kopnem kakor tudi na rekah. Skoraj vsi vlaki so prispeli danes v Beograd z večjimi in manjšimi zamudami. Po eno uro je znašala zamuda pri orient-ekspresu in zagrebškem brzem vlaku.

Iz zmešnjave, ki je nastala v železniškem prometu med Ljubljano in Italijo, se da sklepati, da je zlasti na Krasu in dalje proti jugu padlo v teh dneh največ snega. Vsi vlaki, ki prihajajo preko Raketa v Ljubljano, so imeli ves dan občutne zamude. V Vojvodini je povzročila strašna košava, ki je divjala tri dni, silno škodo. Zahtevala je tudi več človeških žrtev.

Na Savi in Dunavu je ustavljen ves promet. V srednjem primorju se je po hudem mrazu sedaj temperatura zopet zelo dvignila tako da dnevi v Splitu in sosednih mestih naravnost spomladanski.

Silna burja v severnem Jadranu
Milan, 27. jan. o Več električnih vlakov je zaradi snežnih zametov blokiranih, zlasti na progi Trst—Benetke. Ob obali divja od Reke do Benetk silna burja, ki podira drevice in manjša stavbe. Prekinjene so telefonske in telegrafske zveze.

Neurje v Lizboni
Lizbona, 27. jan. AA. Na portugalskih obalah divja silen vihar. V lizbonskem pri-

stanišču je zaradi velikanjskih valov nastala poplava. Neko jadnjico je z vsem tovarom vred vrglo na obrežje. Valovi so doslej pogoltili 12 ljudi.

Epidemija hripe na Poljskem

Varšava, 27. jan. o Nenadni val mraza je dosegel vrhunec. Skoraj po vsej Poljski je temperatura padla na —20 stopenj in se je še bolj razširila hripa. V Lvovu so morali zapreti dve gimnaziji in vse nižje šole. V Varšavi so zaprli vse šole. V mesto so pozvali za dežele 150 pomožnih zdravnikov. Vsak dan je po 5.000 novih primerov hripe. Sedaj je obolelo že okrog 100.000 ljudi.

Zadnje sportne vesti

Beograd, 27. januarja. p. »Pravda« je objavila vest iz Borova, da je tamkajšnji klub Bata pr dobil za svoje prvo moštvo znanega ljubljanskega nogometaša Stanka Bertoneja, ki je menda dobil zaposeljev pri Bati.

Beograd, 27. januarja. p. Jugoslovenska reprezentanca za svetovno prvenstvo v table tenisu v Badenu pri Dunaju bo odpotovala te dni v polni sestavi. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je vsem njenim članom preskrbelo potrebne dopuste.

Vremenska napoved
Zemunska: Oblačno, v zapadnih krajih in na primorju dež, ponekod sneg, vetrov. no, temperatura se bo dvignila.

Zagrebska: Polagovna se bodo tempera. ture zvišale, pričakovati je dežja.

Dunajska: Viharno vreme, polno kriz, od časa do časa najbrže padavine, prehodni vdor južnega vremena z juga. Pričemja se končna borba med toplimi in mraznimi toki za usodo zime.

Slike s procesa v Moskvi

Stalin hoče brez usmiljenja iztrebiti vse nasprotnike sedanjega režima v Rusiji

»Terre Berland, posebni poročevalec pariškega »Tempsa« na moskovskem procesu proti Radeku, Sokolnikovu in tovaršem, je objavil nekaj zanimivih podrobnosti in osebnih vtisov z razprave, ki vzbuja svetovno pozornost. Ker gre za slike neposrednega spoznanja in doživlja, jih poujajamo tudi mi v izveleku:

Radek je živahen, duhovit, sijajen in zelo zgovoren. Sokolnikov je njegovo pravo nasprotje: odkrito korekten in umerjen, kakor da bi ga izrezal. Radek spravlja državnega tožilca neprestano v zadregu in ga muči s svojimi duhovitostmi, tja vrženimi domislici ter s svojo vsiljivo zgovornostjo. Dočim se smeje vsa dvorana pod prijetnim vtisom sijajnega temperamenta polemika Radeka, ki spravlja »susaice v neko ugodno razpoloženje, se precej umiri med Sokolnikovim mrcim pripovedovanjem o njegovih protirežniških dejanjih.

Vsi opazovalci procesa se ujemajo v priznanju, da Pjatakov in Radek visoko dominirata na tem procesu. Naj bo usoda, ki čaka Radeka, kakršnakoli (on sam se ne vdaja prav nobenim iluzijam), moramo vendarle priznati, da se Radek na tem procesu dviga v človeka, kar vpliva kot nekakšna olajšava, če se pomisli, da je on edini izmed obtožencev, ki navzlic pričakovani smrtni obsodbi kaže resničen pogum.

Glede priznanj obtožencev je Berland mnenja, da je večina izmed njih, v prvi vrsti seveda Radek sam, vedno zadnjega tajiha kakršnokoli krivdo. Priznanje ostalih obtožencev je najbrž izsilil izle Sokolnikov, ki je svoje tovarise izle. Radek, ki sedaj vse priznava, pa se v procesu samem skuša vendarle povzpeti nad običajnega protirežnavega zločinca in izdajalca oomovine. V zagovoru, med katerim ga je neprestano prekinjavli urzavni tožilec Višinski, skuša vzbuditi vtis politika, ki je želel izvesti svoj program s sredstvi, ki so mu bila v danih razmerah na razpolo. Prav zaradi tega pričakujejo v Moskvi njegov končni zagovor na procesu z velikim zanimanjem. Radek se ne omejuje samo na priznanje svojih dejanj, zlasti svojih izdajalskih zvez z emisarji neklih tujih držav, temveč skuša to svoje izdajalsko početje utemeljiti z dokazovanjem, da se mu je na pr. protinemška politika sovjetskega režima zdelo v letih 1932—1933 nevarna, ker tedaj Rusija po njegove mnenja vojaško še ni bila dovolj pripravljena, da bi vzdržala oborožen spopad z Nemčijo in Japonsko. Zato se je vmešal v zaroto proti režimu, ker je želel vplivati v spremembo zunanje-političnega kurza.

V tej zvezi ne taji, da je imel znani izdajalski razgovor z nekim tujim diplomatom. In zanimivo je, pripominja tu poročevalec Berland, da je Radek prav tedaj pisal v »Izvestijah« najbolj strupene članke proti Nemčiji in pel himne zvezi s Francijo. Prav tedaj je o Poincaréju napisal naravnost panegiričen nekrolog. S to hinavščino je hotel preslepiti sovjetske oblastnike.

Med svojim zagovorom Radek neprestano izkiva incidente, tako da ga morata predsednik Ulrich in urzavni tožilec Višinski neprestano svariti. Toda Višinski Radeku ni dorasel. Duhovita Radekova vprašanja ga spravljajo v očitvidno zagato, iz katere se izmota le z ostro zavrnitvijo. Berland citira med drugim naslednji besedni spopad med Radekom in Višinskim:

— Državljan tožilec, vem, da umete čitati globoko v človeški duši, toda vaše tolmčenje ni točno.

— Vem, obtoženeec Radek, da razpolagate z bogatim arzenalom besed, da bi zakrili svojo misel.

Višinski je pri teh besedah ves iz sebe. Radek se navidezno ukloni, toda že nekaj minut nato ironično opozarja Višinskega, da ne zna staviti vprašanj...

Toda naj bo že obnašanje obtožencev kakršnokoli, zaključuje svoje poročilo Berland, vsi brez izjeme priznavajo, da so obtožbe proti njim upravičene. Obtožnica sama je resna in v mnogih točkah zgovorna ter je izven dvoma, da so obtoženci zares pripravljali teroristične atentate proti sedanjim šefom stranke in vlade, ker so vse sedanje oblastnike želeli odstraniti, da bi se sami polastili oblasti. Očitvidno je, da gre za borbo na življenje in smrt med trockisti in stalinisti, v kateri so človeška življenja zelo poceni...

Tudi Leninova vdova pride pred sodišče
Rim, 27. jan. br. »Tribuna« poroča da proces proti Radeku in tovaršem, ki se vrši sedaj v Moskvi, še ni zadnji v seriji političnih procesov, ki jih je naperil sedanji moskovski režim proti svojim političnim nasprotnikom. V kratkem se bo pričel tudi proces proti Leninovi vdovi, ki je bila že pred dvema tednoma prvič zaslišana in od takrat ne sme zapustiti svojega stanovanja. Ta proces pa se bo vršil ob izklju-

Spor med Stalinom in Vorošilovom

London, 27. jan. o. Listi poročajo, da je nastal med Stalinom in Vorošilovom zaradi aretacije neklih generalštabnih oficirjev resen spor. V prepriju je Stalin zagrozil Vorošilovu, da ga bo dal aretirati nkar mu je general odgovoril da na to vojska samo čaka, ker bi se ji tako ponudila najlepša prilika, da prevzame vso oblast v državi v svoje roke.

Buharin izključen iz akademije znanosti

Varšava, 27. jan. o. Akademija znanosti v Moskvi je izključila Buharina iz svojih vrst. Obenem je poslala vladi posebno vlogo, v kateri zahteva najostrejšje ukrepe proti opoziciji in načelša, da še vedno niso bili vsi trockisti postavljeni pred sodišče.

Zakaj je bil umorjen Navašin

Pariz, 27. jan. o. Preiskava zaradi umora publicista in ekonomista Navašina še ni končana, policija pa je morilec že na sledu. Kakor poroča »Echo de Paris«, je Navašin upravljajl Trockijev propagandni fond. Iz njegovega stanovanja je že pred nekaj dnevi izginil ves Trockijev arhiv. Gotovo je, da je bil nastreljen zaradi zvez, ki jih je imel z obtoženci, proti katerim se vrši prav te dni v Moskvi veliki proces. Navašin je v nekem francoskem strokovnem listu tudi zelo ostro kritiziral sovjetsko petletko Omenjeni list je objavil tudi izjavo nekake ugodnega člana ruske emigracije, ki trdi, da so Navašina ubili tajni agenti iz Moskve predvsem zaradi tega, ker je bil prostozidar in je vodil ostro borbo proti sedanjemu sistemu v Rusiji.

Kako je bil preprečen atentat na Stalina

Berlin, 27. jan. w. »Der Angriff« poroča iz Moskve o novem poizkusu atentata proti Stalinu naslednje:

Kakor se je šele zdaj zvedelo, so 22. januarja, torej neposredno pred pričetkom procesa proti Radeku in tovaršem, zločinci dva elektrotehnika ki sta delala v Kremlju, ko sta hotela v sosednji sobi Stalina v pisarne montirati peklenjski stroj. Uradniki straže v Kremlju Levšanov in ki je preprečil atentat je bil s posebnim silemom izvršilca odbora Sovjetske unije odklovan z redom Rdeče zvezde.

Svetosavska proslava v Beogradu

Beograd, 27. januarja. p. V Beogradu so se vršile danes velike svečanosti v proslavo sv. Save. Po vseh solah so bile posebne prireditve, ki so kulminirale v svečanosti na univerzi. Tej svečanosti so prisostvovali prosvetni minister Stošović, minister pravde dr. Subotić, minister za zgradbe dr. Kožulj, patriarh Varnava, zastopniki narodne skupščine in senata, člani diplomatskega zbora itd. Patriarh Varnava je opravil službo božjo ob asistenci velikega števila duhovčev. Cerkevne pesmi je pel akademski zbor Obličje, rektor pa je imel nato spominski govor. Zvečer so studenti priredili tradicionalni akademski ples v Oficirskem domu.

Studenti na dvoru

Beograd, 27. januarja. a. Nj. Vis. knez namestnik in kneznja Olga sta danes ob 18 pr. redila svečano kosilo v Belem dvoru na čast studentom beograjske univerze, ki so dobili za svoje svetosavske naloge nagrado. Nj. Vel. kralja. Na kosilu so bili poleg Nj. Vis. kneza in knegnje ter nagrajenih aka demikov tudi prosvetni minister Stošovec, rektor univerze dr. Jovanović, prorektor inž. Mišić, dekan fakultete ter člani cvlne ga in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

Dr. Bukovsky na Avali in Oplencu

Beograd, 27. januarja. p. Starešina slo vanskega sokolstva dr. Bukovsky se je danes odpeljal na Avalo, kjer se je poklonil pred spomenikom Neznamemu junaku in položil predenj vel venec. Nato se je odpeljal dalje proti jugu v Topolo in na Oplencu, kjer je posetil kraljeve cerkev in se poklonil na kraljevem grobu. Na topoti so ga spremljali prvi podstarešina našega sokolskega saveza Gangli in večje število Sokolov. Proti večeru se je spet vrnil v Beograd, od koder je že nocot od-potoval v Novi Sad.

Manifestacija za popolno univerzo

Številni govorniki so orisali sedanje nezadovoljivo stanje

Ljubljana, 27. januarja. V dvorani Trgovskega doma je snoči priredila Akademski akcija za izpopolnitev univerze veliko zborovanje, na katerem so naši visokošolci in skupni fronti s predstavniki ostale kulturne javnosti manifestirali za takojšnjo rešitev nekaterih neodložljivih vprašanj, ki se tičejo obstanka naše univerze. Zborovanju so prisostvovali med drugim: z banske uprave inspektor Dolenc, mestni svetnik Novak za mestno občino, predsednik ZKD ravnatelj Jeran, predsednik Slovenskega zdravniškega društva docent dr. Matko, predsednik Zdrženja inženjerjev in arhitektov inž. Bevc, rudarski glavar inž. Močnik, mimo številnih vseučiliških profesorjev pa sta se zborovanja udeležila tudi rektor dr. Samec in zastopnik dekana tehniške fakultete prof. inž. Pehani. Slovensko žensstvo je zastopala gospa Minka Govekarjeva.

Kako smo se pred 17. leti borili za tehniko

Zborovalce je pozdravil predsednik Akademski akcije jurist Derkač, nakar je zastopnik dekana tehniške fakultete prof. inž. Pehani izrazil najboljše želje za uspeh Akademski akcije. Predsednik Zdrženja inženjerjev in arhitektov inž. Bevc se je v izčrpnem poročilu spomnil borbe pred 17. leti, ko so slušatelji tehniške fakultete začeli v javnosti živahno gibanje za zgradbo tehniškega poslopja. Vabilu gradbene komisije so se odzvali nekateri slovenski denarni zavodi z lepimi prispevki, tako da se je v kratkem zbralo 1.700.000 kron. Ko so bili načrti izgotovljeni, se je komiteto takoj lotiti dela. Graditelji so imeli kajpak velike finančne težave in zato jim je univerza v juniju 1921. ponudila 750.000 kron. Ponudba pa je bila vezana na nekatere pogoje, ki so spravljalni obstanek tehniške fakultete v nevarnost; zato jo je moral komiteto odkloniti. Ob zaključku gradnje je imel odbor za približno poldrugi milijon kron primanjkljaja. Iz odbora je zraslo Društvo za ustanovitev tehniške fakultete v Ljubljani, ki se je na lovu za kredite obrnilo predvsem na prosvetnega in finančnega ministra. Ko si je priborilo 350.000 Din, je bila stvar polagoma urejena. Z enakim delovnim elanom s kakršnim je takrat Ljubljana polagala temelje naši tehniški fakulteti, naj bi se tudi danes vsa javnost mobilizirala v borbi za dograditev te važne nepogrešljive akademske ustanove.

Rektorjevi vtisi iz Beograda

Zivahno pozdravljen je nato povzel besedo rektor prof. dr. Samec. Zborovalcem se je toplo zahvalil za udeležbo v akciji, v kateri gre za program nas vseh. V kratkih besedah je sporočil svoje vtise iz Beograda, kjer se je nedavno mudil, in se je še posebej toplo zahvalil naši akademski mladini, ki se je ne glede na prepričanje tako vzorno zbrala na skupnem terišču v borbi za izboljšanje razmer. Že samo dejstvo, da

razvoj industrije. Največje gospodarsko zlo za našo državo je prav v tem, da domačih surovin ne predelujemo doma, temveč jih izvažamo in jih potem kot popolne izdelke spet uvažamo. Mnoga nahajališča rud bi ostala neizrabljena, če ne bi industrija skušala reševati tega vprašanja. Zlasti v industriji premoaga so potrebna mnoga raziskovanja, ki so jih vršile in jih še vrše naše znanstvene ustanove. Naš kemični inštitut se je lotil sistematičnega študija o izkoriščanju premoaga za pridobivanje koksa in sintetičnih olj. Poleg izborne surovine za portlandski cemet, ki ga izvažamo v vse kontinente, imamo tudi surovine za kemično odpornije glinice in plavžne cemente, ki jih v državi še ne izdelujemo in jih moramo uvažati. Naše znanstvene ustanove čaka še mnogo neresenih nalog, da pokažejo, katere industrije so za razvoj kljub vsestranskim oviram zadostil poslanstvu, ki ga mora vršiti za razvoj naše industrije. Ena glavnih ovir tega dela je obupno stanje inštitutske knjižnice. Knjižnica, ki je imela nekoč 80.000 Din na leto za nabavo literature in je razpolagala z 28 znanstvenimi revijami, mora od leta 1929 izhajati s tremi v vrednosti 4.400 Din. Najbolj peče vprašanje inštituta pa so njegovi prostori. Z zasebnim denarjem prezidane kleti stare relike so se polagoma spreminjale v znanstvene delavnice in laboratorije. A danes so ti prostori, v katerih se po strupenih plinih in vlagi uničuje dragoceno zdravje znanstvenikov in studentov, za vsako edlo neuporabni. Zato naj vlada z amandmanom v državnem proračunu zagotovi postavko 212.000 Din kot anulato posojila 2.250.000 Din za zgradbo novega kemičnega inštituta.

Več rudarskih inženjerjev!

Univ. prof. inž. Pehani je nato govoril o pomenu rudarskega oddelka, ki je bil doslej za silo spravljen od strela nedograjena Dečjega doma, a mu neprestano grozi deložacija. O važnosti tega oddelka najbolj zgovorno pričča dejstvo, da se je produkcija premoaga v letih 1919. do 1929 dvignila od 2.240.000 ton na 5.650.000 ton. Po letu 1929. je produkcija sicer padla, a v najnovjši dobi vnovič narašča. Rudarskih inženjerjev je pri nas mnogo premalo, tako da bi bil kakšen strah zastran nadprodukcije povsem neupravičen.

Prva rudarska visoka šola ostane v Ljubljani!

Montanist štular je v daljšem govoru dodal še nekaj zanimivih podatkov v borbi našega rudarskega inštituta za obstanek. Inštitut zavzema odlično položaj edine rudarske visoke šole na Balkanu, na katero prihajajo študirat sinovi neke Slovence, Hrvatov in Srbov, temveč tudi Bolgarov. Naša montanistika obsega pet inštitutov in tri kabinete, ki so vsi — razen inštituta prof. Nikitina za mineraloško petrografijo in iskanje snovišč — nastanjeni v enonadstropnem paviljonu na Aškerčevi cesti. Zavod je dal že lepo vrsto strokovnjakov, pionirjev rudarske industrije v agrarni državi, tako da je bil od vsega početka za univerzo velika pridobitev in mu moramo za vsako ceno priboriti pravico do popolnoma neoviranega življenja. Še manj pa bomo kdaj razpoloženi, da bi dopustili razpravljanje o tem, naj bi se rudarski inštitut premestil v Sarajevo ali Beograd. Slovenci so od nekdanji sloveli kot izborni rudarji in sloves rudarskih delavcev se je po vojni pridružil še sloves slovenskih rudarskih inženjerjev. Samo idrijska realka je dala svojčas obsežen kader absolventov, iz katerih so se rekrutirali odlični rudarski in topilniški inženjerji. Med njimi je tudi univ. prof. inž. Gostiša, ki je bil pred pozivom na našo tehniško fakulteto generalni ravnatelj državnih rudnikov v Sarajevu. Absolventi našega rudarskega oddelka so si priborili lepe kariere po raznih državah zapadne Evrope, pa celo v Afriki. Če bi prišlo do ukinitve ljubljanskega oddelka, bi bil velik del teh naravnih talentov obsojen na propast. Bosanski poslanci in ministri so zadnji čas započeli akcijo, naj se ljubljanska montanistika prenese v Sarajevo. O tem vprašanju je akademski klub montanistov objavil spomenico, v kateri je poudaril, da naša akademska mladina nikakor ne nasprotuje nameri, da se rudarska visoka šola osnuje tudi v Sarajevu, da pa hkratu ne more dopustiti, da bi se v Sarajevo prenese iz Ljubljane. Predvsem pa je treba rudarskemu inštitutu v Ljubljani zagotoviti dostojno stredo, bodisi na ta način, da prosvetno ministrstvo odkupi sedanji paviljon od ministrstva za socialno politiko in ga razširi, ali pa, da pri poslopuju tehnične fakultete dogradi nov obsežen trakt za vse laboratorije. Naši montanisti pa je treba pridružiti še oddelke za fužinarstvo, kakršne imajo rudarske visoke šole po vsem kulturnem svetu. V tem pogledu bi za začetek zadostovala že ustanovitev inštitutov za železarstvo, metalurgijo, fužinarsko strojništvo in termodinamiko, do neke mere pa bi bilo treba izpopolniti tudi študij na kemičnem in elektrotehničnem oddelku. Nedavno je SUZOR ponudil zagrebški univerzi 12 milijonov posojila za zgradbo nove tehnične. Iz SUZOR-jevega denarja, v katerega se stekajo prav lepe vsote iz prispevkov slovenskih delavcev in delodajalcev, bi lahko morda tudi slovenska univerza terjala kredite za svojo izpopolnitev. Dolžnost države je, da našo visoko šolo dogradi, ker v sedanji stiski ni mogoče, več dalje živoreti.

Zapostavljena medicinska fakulteta

V imenu hidrotehničnega laboratorija je govoril univ. prof. inž. Znidarič, ki je opozoril na gospodarski pomen tega laboratorija. Poudaril je, da sta dve skromni sobici, ki jih ima zavod na razpolago na Mirju, pač vse premalo, da bi mogel polnovredno razmahniti svoje delo. Dalje je predsednik Slovenskega zdravniškega društva docent dr. Matko poročal o tem, kako je poleg tehnične na naši univerzi najbolj zastav-

ljena medicinska fakulteta. Ta ima še po 18 letih svojega obstanka samo prve štiri semestre. Manjka pa ji tudi primerno poslopje z zavodi, ki bi ustrezali sodobnim zahtevam take ustanove. Prav ponižujoče je dejstvo, da še danes stoji nedograjena predavalnica anatomskega inštituta in da vse do danes ni bilo mogoče najti 150.000 Din kredita, ki so potrebni za njeno adaptacijo. Zato morajo medicini poslušati predavanja neposredno v secinici, poleg mrličev, ki umirajo včasih za nevarnimi kužnimi boleznimi! Kakor je v Sloveniji potrebna moderna zgradba za tehnično fakulteto, tako je bistveno važna za zdravje in razvoj Slovenije medicinska fakulteta.

Najidealnejši pevski in ljubavni par **Marta Eggerth** in slavni tenorist **Johannes Heesters** v opereti **Ljubezni, mladosti in očarljivega petja!**

KONCERT NA DVORU

JUTRI PREMIERA! KINO UNION!

2600 delavcev čaka na uspeh pogajanj

Do 31. januarja mora biti odločitev pri KID

Ljubljana, 27. januarja. Včeraj 26. t. m. so se v Ljubljani pri Zvezi industrijcev nadaljevala pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe v tovarni KID na Jesenicah. Kakor smo že poročali, so bila pogajanja na željo delavskih delegacij prejšnjo sredo prekinjena, ker so delavski zastopniki poročali, da nekatere podatke, ki so jih morali dobiti na licu mesta na Jesenicah.

Včerašnja pogajanja so potekala v vprašanju reaktivacije odpuščenih delavskih zaupnikov, katere je njihove funkcije razrešilo ministrstvo za socialno politiko, ker so prekoračili kot delavski zaupniki svoj delokrog.

Delavska delegacija je naslovila na zastopnika podjetja apel, s katerim je obrazložila svoje stališče glede na to vprašanje. Zastopnik podjetja je izjavil, da to vprašanje nima nič skupnega z vprašanjem sklenitve nove kolektivne pogodbe in da se mora obravnavati vsako vprašanje za seboj. Zastopnik podjetja je dalje izjavil, da nima ničesar proti temu, da bi se trije odpuščenji delavski zaupniki še nadalje udeleževali razprav.

Delavska delegacija je včeraj zaradi tega vprašanja posetila tudi gospoda bana. Delavska delegacija so tvorili po en zastopnik vsake strokovne organizacije in zastopnik delavske zbornice, predstavil in vodil pa jih je pri banu Peter Arnež, bauovinski svetnik in tovarniški strugar z Jesenic.

Danes v sredo 27. t. m. so se pogajanja nadaljevala. Navzočni so bili samo zastopniki ZZZ, medtem ko so ostale tri delav-

Medicina v Ljubljani je imela doslej priznane štiri semestre, to število pa je bilo po dosedanjem načrtu nedavno razširjeno na pet. Po najnovjši uredbi pa je bil ta ukrep spet razveljavljen, kar pomeni občutno izgubo v razvoju naše univerze. Na koncu je dr. Matko pozval slovensko javnost naj se združi v naslednjih zahtevah: da se z zakonom zajamči Ljubljani kot prirodno kulturnemu in gospodarskemu središču Slovenije popolna medicinska fakulteta; da se že v finančnem zakonu za leto 1937/38 vse spremembe čl. 51 zakona o univerzah v tem smislu, da se do zgraditve klinične bolnišnice v Ljubljani že v tem proračunu zagotovijo naši fakulteti peti in šesti semester. V tem smislu je govornik apeliral še posebej na ministre, senatorje in poslance, da se pridružijo prizadevanju vse Slovenije za popolno slovensko univerzo.

Na koncu je še cand. inž. Muha podal nazorno primerjavo državnih dotacij, ki jih uživajo univerze v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Potem je predsednik Derkač zaključil res lepo uspešno manifestacijo.

ske organizacije poslate kot svojega zastopnika, ki naj poroča, gospoda Leskovška. Ta je ob pričetku razprave v imenu organizacij SMRJ, JSZ in NSZ izjavil: »Delavske organizacije se pogajaj danes ne morejo udeležiti, ker še niso s svojimi protipredlogi gotove. Zato prosijo, da se pogajanja prekinijo do jutri 28. t. m., ko bodo s svojim predlogom zanesljivo gotove.« Zastopnik podjetja je na to izjavil, naj se delavska delegacija podvziva s svojim predlogom, ker obstoječa kolektivna pogodba z 31. januarjem poteče in je samo še malo časa na razpolago za sklenitev nove kolektivne pogodbe, sicer da bo podjetje primorano iskati poti, da obeleži s 1. februarjem novo stanje. Zastopnik podjetja je nadalje izrecno naglasil, da je podjetje dalo delavski delegaciji na razpolago vse gradivo in je bilo tudi vedno na razpolago z vsemi podatki in da podjetja ne zadene nikaka krivda, če pogajanja še niso prišla tako daleč, da bi se lahko zaključila.

Zastopnik delavskih strokovnih organizacij g. Leskovšek, je izjavo zastopnika podjetja vzel na znanje in objubil, da bo ostalim zastopnikom o tem poročal.

Zastopnik ZZZ g. Gasser je izjavil, da se do sedaj ni rešilo še skoro ničesar, da si je podjetje imelo resno voljo, da se pogajanja uspešno zaključijo. Opozorjal je na to, da bo s 1. februarjem 2.600 delavcev na Jesenicah v brezposelnem stanju in apelirale na zastopnika ostalih treh organizacij g. Leskovška, naj sporoči delavskim zastopnikom, da se s svojim delom podvzajajo.

Delavstvo papirnice je zborovalo

D. M. v Polju, 26. jan. Papirniško delavstvo, ki je že drugi mesec v stavki, je priredilo v nedeljo javno zborovanje, na katerem je pojasnilo vzroke stavke in svoj položaj. Udeležba je bila naravnost ogromna. Velika dvorana prosvetnega doma s širokim hodnikom in galerijo je bila popolnoma zasedena ter so morali mnogi oditi, ker ni bilo več prostora. Zborovalcem je bilo razloženo, kako hudo je papirniško delavstvo prizadeto z redukcijo plač in kakšne posledice ima vse to za gospodarski razvoj dveh občin. S svojo izredno disciplino in udeležbo zborovanja je delavstvo dokazalo, da se bori solidarno za svoj vsakdanji kruh. Na drugi strani pa je udeležba ostalega občinstva iz obeh občin z g. županom na čelu dokazala, da se poličaj papirniškega delavstva močno dotika interesov obeh občin. S svojo številno udeležbo so to dokazali kmetje, gostinčarji, trgovci in drugi obrtniki. Ti zborovalci so izjavili, da bodo po svojih močeh pomagali delavstvu do popolne zmage, ko se upravičeno bori mirno in dostojno za svojo eksistenco.

Nabiralna akcija je v polnem razmahu. Kmetje prispevajo poljke pridelke, trgovci speceriško blago, mesarji meso, nekateri pa so vzeli na hrano otroke revnejših delavskih družin, dokler bodo njih redniki v stavki. Nabralo se je že tudi precej gotovine. Delavci in ostali občani upajo, da bodo tudi merodajni krogi pripomogli s svojim posredovanjem do zaključka stavke delavstvu v korist. Oskolovana je tudi država, kar se posebno opazi pri blagajni postaje Zalog, kjer so se dnevi dohodki zaradi stavke precej znižali. Veliko javno zborovanje, ki je potekalo v najlepšem redu, je dokazalo, da so vse simpatije prebivalstva na strani delavstva.

Vzajemna pomoč obmejnih gasilcev

Gornja Radgona, 27. januarja. V ponedeljek Zvečer je bil v gornjeradgonski šoli zbor gasilske čete združen s proslavo rojstnega dne pokrovitelja gasilstva Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Dosedanji predsednik g. Hrastelj Joža se je v nagovoru spomnil med letom umrlih članov Matije Vrbnjaka in Antona Morica. Od 44 rednih članov se je udeležilo zborovanja 34 članov, občinsko upravo pa je zastopal odbornik g. dr. Karl Sabec. Tajnik g. Fran Spoj je govoril v pomenu rojstnega dne pokrovitelja gasilcev.

Dosedanji marljiv poveljnik g. Stanč Cividini na zborovanju ni bil navzoč, pač pa je poslal obširno poročilo ter se ob enem za bodočo poslovno dobo zahvalil za to častno funkcijo, ki jo je doslej že dolgo izvrševal z vso verno. Podrobno poročilo je podal pravo sliko stvarnega dela obmejnih gasilcev. Požarnih nesreč lani ni bilo veliko. Gasilci so uspešno delovali pri 8 požarih in še od teh pri štirih onestrani meje, ker imajo naši gasilci z av-

strijskimi iz Radgone dogovor o vzajemni pomoči. Zelo uspešno je gasilstvo pod vodstvom g. Cividinija nastopilo pri reševanju ob lanskih hudih poplavih. Pod njegovim vodstvom je bila v četi izvedena tudi strokovna izobrazba rednih članov. Blagajniško stanje izkazuje 46.385 Din dohodkov in 18.531,75 din izdatkov, saldo ob koncu leta po odbitku dolga, ki ga ima četa pri občinski hranilnici v Gornji Radgoni za daljšo amortizacijsko dobo znaša 13.230 din. Ob koncu leta 1936 je štela četa 3 častne, 44 rednih, 2 poskusna in 84 polpomožnih članov.

Pri ponovnih volitvah je bila izvoljena z malo izjemo dosedanja uprava s predsednikom g. Jožo Hrasteljem. V odsotnosti je bil vzhle vsemu ponovno izvoljen za poveljnika g. Cividinij Stane.

Človekoljubno delo gasilcev v Celju

Celje, 26. januarja. Prostovoljna gasilska četa v Celju je imela v nedeljo dopoldne v celjskem ga ilskem domu 66. redno skupščino ob lepi udeležbi članstva. Predsednik g. Dobovnik je pozdravil navzoče člane ter zastopnike vojaških in civilnih oblasti in gasilske župe celjske. Iz poročila posnemamo: Četa je lani svečano proslavila 65-letnico svojega obstoja z baklado, službo božjo, blagoslovljivostjo novega reševalnega avtomobila, slavnostno sejo, tombolo in veselico. Proslava je moralno in gmotno zelo dobro uspela. Četa je proslavila rojstni dan Nj. Velj. kralja Petra II. praznik zedinjenja in rojstni dan pokrovitelja jugoslovenskega gasilstva Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Poleg strokovnih predavanj, ki jih periodično prireja poveljstvo, so se vršila tudi po učna predavanja. Požarnih primerov lani ni bilo mnogo, pa se v teh primerih so gasilci zadušili požar predno se je razširil. Reševalni oddelki je imel lani nešteto voženj. To delo opravljajo požarovalni reševalci prostovoljno, brezplačno in čisto celo v svojo materialno škodo. Predsednik je izročil častnemu predsedniku g. Jellenzu, poveljniku g. Koširju in vsem aktivnim članom priznanje in zahvalo za njihovo vzorno delo. Gasilska četa nujno potrebuje še razno orodje, in sicer gasilski avtomobil, aparat za gašenje s penami, drsalno vrečo itd. Četa prejema od 3% gasilske doklade letno 50.000 Din in uživa vso podporo mestne občine, a vse to ne zadostuje. Zahteva se tudi plačilo za reševalne vožnje, mnogo pa je tudi voženj, ki jih nihče ne plača. Za naraščanjem števila prebivalstva postaja tudi vedno večja potreba in skrb za pripravljeno četo. Potrebna bo tudi namestitve vsaj dveh poklicnih gasilcev, ki bosta menjaje opravljala stalno inšpekcijsko službo, kar določa zakon o gasilstvu. Četa je lani izgubila odličnega sodelavca, g. podpolkovnika Stojkoviča.

Poveljnik g. Franc Košir je poročal o vseh panogah dela. Poročilo tajnika, gospoda Matka Koširja o delovanju čete v preteklem letu izkazuje 10 sej, 10 požarov, 15 skupnih vaj, 10 strokovnih predavanj in 1 župni strokovni poučni tečaj. Četa se je

udeležila 15 prireditev in svečanosti. Reševalni oddelki je prejel 813 o'eb in pri tem prevozil 8773 km. V ambulanci je bila nudena pomoč v 61 primerih. Poleg predsednikovega, poveljnikovega in tajnikovega poročila so bila soglasno sprejeta tudi poročila blagajnika, oročjarja in nadzornega odbora, nakar je prejel uprava razrešnico. Proračun, ki izkazuje znaten primanjkljaj, je bil prav tako soglasno sprejet. Sledile so volitve. Četo bo vodil kot predsednik še nadalje g. Franc Dobovnik, tehnično delo kot poveljnik g. Franc Košir in kot njegov namestnik g. Emerik Berna, tajništvo g. Mak. Košir, blagajno pa g. Fric Werdou-schegg.

Vodji Legatu v slovo

Skofja Loka, 27. januarja. Sreska izpostava v Skofji Loki, ustanovljena z aktom notranjega ministrstva 7. junija 1927. in razširjena lani z avg. v samostojno sresko načelstvo, se umika spominu onih dolgoletnih pehanj, ki jih je imelo skofjeljsko območje v težnji, da doseže svojo popolno upravno samostojnost. Z umikom sreske izpostave pa odhajajo iz naše srede tudi oni močje, ki so nam bili dobri prijatelji. Med njimi zadnji vodja g. Ivan Legat, ki se je že poslovil od urada, ki mu je bil lepa štiri leta predstojnik in vodnik.

Delo g. Legata je bilo vsestransko in ogromno. Sukalo se je okrog neštetihih tistih malih, neocenjenih, a vendar važnih zadev, ki zanimajo vestnega čefa urada, v želji, da spozna potrebe ljudstva in jih tolažiti pristojnim činiteljem. Z vsvo voljo je delal g. Legat na razširjenju izpostave v srez in je bil dragocen svetovalec, brez katerega pomoči bi celotno vprašanje čisto gotovo ne bilo tako temeljito statistično popolno pojasnjeno. Vsakemu človeku je skušal ljubeznivo pomagati, bil je predstojnik, ki ni zapiral vrat pred nikomur. Mimo poslov, ki mu jih je nalagal urad, se je živo zanimal tudi za delo v raznih društvih, organizacijah in je rad poprijel za delo tudi pri raznih akcijah, če je bilo potrebno. Bil je ustanovitelj in vseletni predsednik Jadranske straže v Skofji Loki in gotovo je v marsičem njegova zasluga, da se je pomorska zavest pri nas tako uveljavila. Z njegovim odhodom izgubi Skofja Loka moža, ki ga bomo zelo pogrešali. Njemu kakor tudi g. soprog želim vso srečo in polno novih uspehov!

Obisk zaslužnega ameriškega agronoma

Ljubljana, 27. januarja. V Zagreb je prisel te dni iz Sofije znani ameriški pedagog in kulturni delavec, inženjer agronomije Clayton E. Whipple, ravnatelj ameriške fundacije Near East, ki je posvečena dviganju naravnega gospodarstva v vaseh držav bližnjega vzhoda. Središče te fundacije je v Ameriki, glavna podružnica za bližnji vzhod pa v Sofiji. Inž. Whipple prebiva že 5 let v Bolgariji, kjer si je pridobil tolike zasluge za gospodarstveni napredek vasi in vasčanov, da ga je bolgarska vlada imenovala za svetnika pri svojem poljedelskem ministrstvu. Na tem mestu je zaslužni Amerikan sestavil načrt za izboljšanje življenjskega standarda bolgarskih kmetov. Inž. Whipple je prišel v Zagreb po povabilu društva zagrebških agronomov in studentov agronomije in že dvakrat je imel zanimiva predavanja o napredku narodnega gospodarstva v vaseh in o namenih ustanove, katero vodi in predstavlja.

Fundacija Near East je bila ustanovljena že leta 1919. Njene prve naloge so bile posvečene pomoči onim revežem, ki so na bližnjem vzhodu po svetovni vojni ostali brez življenjskih sredstev. V prvi vrsti je bilo treba podpirati Grke in Armence v Mali Aziji. Med ustanoviteljimi fundacije so bili ugledni ameriški pedagogi in človekoljubi. Fundacija je preskrbela nad 130.000 otrok vojnih beguncev. Njeno karitativno delo je trajalo 7 let, potem pa se je lotila druge važne naloge — šolanja revnega kmečkega ljudstva. Šole je odprala v raznih revnih pokrajinah ter tako usposobila revno ljudstvo za napredno gospodarstvo.

Največ dela in tudi uspehov je imela fundacija v Bolgariji. V petih letih je ustanovila 165 šol za kmečke gospodarje in gospodinjice. Te šole obiskujejo kmečki mladeniči in mladenke, ki so odrasli osnovnošolskemu pouku. V šolah se poučujejo one panoge, ki igrajo v narodnem gospodarstvu pokrajina najvažnejšo vlogo. Šole absolventom ne dajejo nobenih izpričeval, da ne bi absolventi na ta način iskali državne ali kake druge službe in se tako izneverili svojememu poklicu in da bi vse, v šoli pridobljeno znanje služilo samo napredku narodnega gospodarstva. Uspehi šol v Bolgariji so odlični. Tečajji trajajo dve leti, vsako leto 5 mesecev in vsako leto dovrši šole okrog 13.000 mladih kmetov in kmetice. Zanimanje za te šole je veliko. Na šolah poučujejo učitelji, učiteljice in agronomi, ki dobivajo plačo od države. Vsaka šola ima nekaj zemljišča, ki daje dovolj živeža za obiskovalce šole. V zadnjih letih so bili uvedeni tudi posebni praktični tečajji za starejše kmete. Absolventi šol in tečajjev, ki se naučijo angleščine pošlje fundacija tudi na študije v Ameriko.

Predavanja ugledega gosta so dala našim agronomom mnogo pobud in prirejen bodo tudi ekskurzije naših studentov agronomije v one bolgarske pokrajine, kjer delujejo šole ameriške fundacije.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Domaće vesti

Bil je finančni minister

Eden najvećih srbskih državnika pred vojno je bil dr. Laza Paču. Bil je intimni sodelavec in osebni prijatelj Nikole Pašića. Skoro 10 let je bil pred vojno finančni minister. Njegova zasluga je, da je spravil srbske finance v red, zlasti pa ta, da je preskrbel sredstva, ki so omogočila srbski vojski, da se je pripravila in oborožila za veliko borbo in osvobodjenje in zedinjenje. Zelo mnogo je storil tudi za povzdigo Beograda.

Ako pa hodi človek danes po Beogradu, zaman išče ulice, ki bi nosila ime zaslužnega pokojnika. Še bolj značilno pa je dejstvo, da je dr. Paču umrl 1. 1915. brez premoženja, čeprav je bil tako dolgo dobi finančni minister in so šte štoko njegove roke milijarde in milijarde. Tako je skrbel za državo, da je pozabil na svojo rodbino. Njegova vdova, danes stara 87 let, se preživlja z mesečno pokojnino 1000 Din. Hudo domišljivi pravijo, da ravno zato nima svoje ulice v velikem Beogradu.

Ustanovitev Zveze vojnih dobrovoljcev z Dobruže. V Novem Sadu je bila ustanovljena skupščina Zveze vojnih dobrovoljcev z Dobruže, ki bo organizirana po vsej državi. Akojko za ustanovitev te zveze je vodil odbor novosadskih dobrovoljcev. Ustanovna zborovanja se je udeležilo okrog 300 dobrovoljcev in okrog 200 zastopnikov krajevnih odborov iz vse države. Namen zveze je, izpostaviti vsem dobrovoljcem z Dobruže priznanje dobrovoljstva ter jih izenačiti z ostalimi vojnimi dobrovoljci, ki k so že dobili uverenja. Na zborovanju so bila sprejeta pravila nove zveze.

Zborovanje koroskih borec. V nedeljo je bil v Radmiru manifestanten ustanovni občni zbor krajevne organizacije koroskih borec za gornjegrajski srez. Udeležilo se ga je nad 70 zavednih in rednih članov legije, ki so pozorno sledili izjavljanjem tovariša dr. Ervina Mejaka. Delegat glavnega odbora iz Ljubljane pa je podrobneje poročal o gibanju organizacije. Za predsednika je bil izvoljen dr. Mejak, odvetnik iz Gornjega grada. Legija je pridobila novo močno organizacijo, ki naj ji sledijo nove.

Zolča in jeter, žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna »Franz-Josefova« grenčica prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. — Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo »Franz-Josefovo« vodo zmešano z malo tople vode zjutraj na prazen želodec.

Izpit za specialista ginekologije in porodništva je pred državno komisijo na zagrebški kliniki prof. dr. Dursta z odličnim uspehom položil g. dr. Skaljevy Bogo, sekundarni bolnišničnik v Mariboru.

Službenega lista. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 8 z dne 27. t. m. objavlja pravilnik o proglasitvi turističnih krajev in načinu pobiranja taksa na bivanje obiskovalcev teh krajev, navodila o uporabi členov 3 do 5 pravilnika o opravljanju državnega strokovnega izpita uradnih pripravnikov gozdarstve s fakultetno izobrazbo glede opravljanja pripravljalske službe, določitev kontrolne takse po uredbi o odkupovanju domačega, bombaža, določitev posebne kontrolne takse po uredbi o posejevanju svilarstva, ratifikacija konvencije za izenačenje nekaterih predpisov o mednarodnem prometu po zraku po Belgiji, pristop Madžarske h konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o mednarodnem prometu po zraku in objave banske uprave o pobiranju občinskih davčev in letu 1936-37.

Gospodinjstva pomočnica je stanovsko glasilo za hišne službenice. Izhaja enkrat mesečno in prinaša stanju primerna poučna poročila in poleg navodil za kuhinjo, hojo in dom tudi obilo zabavnega čtiva. Česlobojna naročnica znaša Din 12. Naroča se: Ljubljana, Wolfova 10. Pri upravi lista se sprejemajo tudi priprave za kuharski tečaj.

Avtomobilski klub je, kakor doznavamo, sklenil triptik zavarovanje z domačo zavarovalno družbo »Jugoslavijec«.

Umrl je dr. Ščepanjski, bivši poljski konzul v Zagrebu. V Varšavi je umrl v starosti 54 let dr. Aleksander Ščepanjski, eden izmed prvih konzulov poljske republike v naši državi. Pokojni Ščepanjski je prišel v Zagreb kot poljski konzul že leta 1920 ter si tam pridobil mnogo prijateljev. V nekrologu, ki mu ga je napisal v zagrebških »Novostih« univ. prof. dr. Fran Ilesić, je tudi navedeno, da se je zelo zanimal za ustanovitev poljsko-jugoslovenskega društva. Njegova soproga Marija je posvetila veliko pozornost naši literaturi in je tudi prevedla nekatera dela. Konzul in njegova soproga ta se perfektno naučila našega jezika. Kot konzul v Zagrebu je služboval samo dve leti, potem pa je bil prestavljen v prusko Šlezijo. Ko so naši narodni poslanci novembra 1923 obiskali Poljsko, jih je dr. Ščepanjski že na meji pozdravil in med potovanjem jim je storil mnoge usluge. Pokojni dr. Ščepanjski je napisal več važnih go-podarskih razprav, udeleževal pa se je tudi v prvih vrstah poljskega Sokola. Zadnja leta ni bil več v diplomatski službi in postal je direktor velikega industrijskega sindikata v Katowicah. Kot prijatelj naše države in našega naroda bo ohranjen v častnem spominu.

Smučarski tečaj na Polzevem. Letos smo dobili sneg zelo pozno in zato se bo treba pozuriti s smuko, zlasti pa s smučarskimi tečaji, če bomo hoteli kaj imeti od zimskega sporta. Gotovo so mnogi komaj čakali, da zapade sneg in da se prične smučarski tečaj. SK Polž priredi več smučarskih tečajev, dokler bo v območju njegove doma kaj snega. Prvi tečaj se prične v nedeljo pod vodstvom saveznega smučarskega učitelja in trajal bo do sobote. Stroški za sedemdnevni tečaj bodo znašali 360 Din. V tem znesku je vračunana hrana, prenočnina v kurjenih sobah (centralna kurjava) in priprave za učitelja. Lahko se pa dobi v domu tudi cenejša smučarska hrana in so v tem primeru stroški še nižji. Po potrebi in na željo bodo pa na Polzevem tudi kratki, samo dva ali tri dni trajajoči smučarski tečaji, v katerih se bodo lahko interesi naučili toliko smučati, da jim bo zadostovalo za smuko po lažjih smučiščih. Prijave sprejema g. Božidar Ravnhin, Beethovnova ulica 10, telefon 22-39, od 8. do 14. dneвно.

Razmere v bolnišnici Novo Celje. V zadnjem času se sliši od svojcev pacientov bolnišnice Novo Celje in tudi od nekaterih bivših pacientov pritožbe o slabem ravnanju z bolniki. Taka pritožba je bila te dni vložena tudi pri banski upravi s prošnjo za uvedbo preiskave.

Redek patološko-anatomski primer so ugotovili v bolnišnici v Koprivnici. Primarni dr. Vedriš je operiral kmetico Stankovičevico iz Sokolovca zaradi vnetja slepega črevesa, katero je imela kmetica na levi strani. Ko so pregledali vse njen organe, so ugotovili, da ima srce na desni, jeter pa na levi strani. Kmetica je stara 35 let, je drugače normalno razvita in dolgoletno je bila nikdar bolna. Rodila je troje otrok, ki so tudi normalno razviti in popolnoma zdravi.

Huda zima v Vojvodini. Močna košava in snežni zameti so povzročili dunavski banovini znatno škodo. V okolici Sombora so pokvarjene brzojavne in telefonske žice, košava pa je razkrihala tudi več hiš. V Novem Sadu je imelo zimsko neurje tudi človeško smrtno žrtev. 22letnega trgovskega potnika in znanega sportnika Josipa Buzgo je vihar s toliko silo treščil ob tla, da si je prebil lobanjo in potem izdihnil v bolnišnici. Na Dunavu je vedno več ledu in je reka pri Novem Sadu za 40 odstotkov površine pokrita z debelim ledom. Pri Apatinu in Vukovarju se led premika, pri Kovini in Golubcu pa stoji. Led se pomika tudi po Dravi, na vsej Tisi pa stoji.

Velike jate divjih rac in gosli. Že nekajkrat so letele preko vznožnega dela zla tarskega okraja velike jate divjih gosli in rac, ki jih je preganala huda zima iz Madžarske, ker se pod debelim ledom jezera in močvirja. Divje race in gosli letijo v naše južne kraje in smatra ljudstvo to selitev za začetek hude zime.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnih Franc Jožefove grenčice.

Avtoprometna zadruga v Ljubljani obvešta, da redni avtobus Ljubljana — Kamnik — Crnevec — Gornjigrad — Ljubno zaradi snežnih zametov do daljnega obvestila ne obratuje.

Obledelne obleke barva v različnih barvah in plisir tovarna JOS. REICH.

Vzroki zamaščenosti

Vzemite redno vsak dan KRUSEN sol, to posrečeno mešanico raznih mineralnih soli. KRUSEN sol odpravlja vzroke zamaščenja, ker pomaga notranjim organom, da vrše svoje naravne funkcije, da se škodljive in strupene snovi redno izločijo iz telesa, ki bi sicer, ako bi se nakopičile, dovedle do nabiranja masti. — Izdelava KRUSEN sol je pod stalno kontrolo kvalificiranega kemika, predno pride KRUSEN sol v steklenico. KRUSEN sol se dobiva v vseh lekarnah po Din 45.— velika steklenica, a mala Din 27.—

Iz Ljubljane

Predavanje o jugoslovenskih vojnih dobrovoljcih. Jutri, 29. t. m. ob 20. bo predaval primarni dr. V. Meršol v verandali dvorani Uniona o jugoslovenskih vojnih dobrovoljcih v Rusiji in Dobružu. Predavatelj bo v kratkih besedah načrtal zgodovino dobrovoljskega gibanja in nato opial oboroževanje in nato opial oboroževanje in nato opial oboroževanje. Del predavanja bo posvečen tudi zemlji polarnega sija Murmanu, kjer se je predavatelj mudil dalj časa med svetovno vojno. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike.

Morje je kakor njiva. Nadvse zanimivo predavanje univ. prof. Jovana Hadžija o biološki primerjavi morja z njivo je pritegnilo preteklo sredo precejšnje število poslušalcev. Predavatelj je izčrpno opisal življenje na morskem dnu, kjer rastejo rastline s pomočjo raznih kemičnih sestavin. Zlasti od apnenca, ki je pri koralih najbolj vpliven. Posebno proučevanje zaslužio morske alge, ki jih premore Jadran okrog 180 vrst. Jadran vsebuje nešteto mikroskopsko majhnih teles, ki služijo za hrano rastlinam in ribicam. Teh planktonov je nešteto vrst in lahko dajo morski gladini ob burji ali strujanju čisto posebno barvo. Ne samo naši oceanografi, temveč tudi inozemski učenjaki izkoriščajo mnogo prostega časa za raziskovanje drobnih organizmov, ki jih oblikuje naše morje. — Cetrtlo predavanje Jadranske Straže bo 11. februarja, govornik bo prof. dr. Lavo Čermelj o slovenski obali.

Velika dela medicine je predložil nan opisal g. dr. Robert Neubauer v dvorani Delavske zbornice. Za uvod je navedel besede slavnega filozofa in zdravnika, učerjaka Mucha, ki pravi, da ni bila medicina pred 12.000 leti v svojem bistvu niti slabša niti boljša kakor je danes. Skozi vse veke je bil namreč medicini namen, pomagati trpečim bolnikom. Od prvotnih dob, ko je ljudstvo zdravnik častilo kakor bogove (pri Egipčanih), je postala zadnja stolecja medicina znanstvena veda, ki je s svojimi izsledki izboljšala razne kužne in nalezljive bolezni: kugo, kolero, kozo. Danes razpolaga zdravnik z najmodernejšimi aparati in instrumenti. O organizaciji zdravniške službe govorno pričajo bolnišnice, hitrost pomoči in ustanove socialne medicine, ki so vsem dostopne. Medicini se je posrečilo povečati starostno dobo vsakega posameznika in zmanjšati umrljivost. Njen razvoj pa gre dalje. Da je medicina dosegla tako velike uspehe, so morala preteči mnoga stolecja od Hipokrata do danes. Potrebne so bile velike žrtve in praveči heroizem zdravnikov. Sliara medicina se je še posluževala klistirja in puščanja krvi, njeno terapevtsko orodje je bilo skromno in slabo. Predavatelj je nato navedel znamenite odkritje novih izdelkov. Nemirni duh Paracelsusa se boril proti medicinskemu mračništvu, učeni Fracestro analizira nalezljivost sifilisa, ki je tedaj razsajal po Evropi. Andreas Vesalius se loti anatomije, Anglež Harvey pojasni obtok krvi in delovanje srca. Santorzi iznajde toplomer, Leuwenhoek sestavi prvi mikroskop, Jenner, Anglež, cepi proti kozam. Devetnaisto stolecje prinese nova velika odkritja. Jackson, iznajde narkozo z etrom. Medicina more z uspehom preiskovati notranje organe. Veliko delo pomeni odkritje bacila pasje stekline (Pasteur) odkritje rentgena in njegovih žarkov in odkritje vitaminov za zdravljenje anemije. Odkritje salvarsana je omogočilo zdravljenje sifilisa. Predavatelj je naglasil, da je v zadnjem stoletju sledilo odkritje odkritju, ki je bilo drugo važnejše od drugega. Najvažnejše pa je veliko človeško delo medicine, ki je izboljšalo velike kužne bolezni in more zdraviti težke nalezljive bolezni. Predavanje je bilo pravo povlečanje velikega človeškega dela medicine, katere temelji je ljubezen do slovelovca.

O potrebi obzirnosti smučarjev smo prejeli naslednji dopis: Dobre noči! smo naposled dobili zadostno množino snega in s tem je popolnoma usrečeno prijateljem zimskega sporta. Lepo je, če se ljudje krepijo zdravje v snežni prirodi, ne moremo pa odpravljati nekaterih brezobzirnosti. Včeraj med 13. in 14. uro, ko je na dolenjskem mostu največji osebni promet, ko hite ljudje v službo, je slo čez most kak h 130 smučarjev. Vsi so si osvojili hodnice dolenjskega mostu s smučmi na nogah in gladil hodnice, da bodo pešci lažje padali. Nekateri med njimi so se celo obešali na vozove ter uprizorjali praveči skijorjng. Med njimi so redki, šli s smučmi na ramenih na Golovec. Umikati so se morali ljudje na sred celes do kolena v sneg. Kdor se gre smučati, naj vé naslednje: Ne sme drsati s smučmi po hodnikih in ovirati prometa ljudem; ne sme se voziti s smučmi po cestah in ne jih gladiti, da potem padajo ljudje in živina. Ne sme se obešati na vozila in s tem ogroziti sebi in drugim osebno varnost. Vedeti mora smučar, da bo za vsak prehud prestopok moral plačati globlo po cestno policijskem redu.

Ali je veste, da bo koncertiral v petek 5. februarja v veliki filharmonični dvorani slavnij violonist Vaša Prihoda. Po vsem svetu je znan kot eden največjih sodobnih mojstrov na violini. Prodaja velopne bo v knjigarni Glasbene Maticice od sobote dalje.

Za boljše ureditev poštinih razmer v Ljubljani. Z glavnim direktorjem poštne hranilnice dr. Miloradom Nedeljkovičem iz Beograda se je mudil te dni v Ljubljani tudi pomočnik poštne ministra inž. Rataj. G. inž. Rataj je bil ob tej priliki informiran o potrebi bolj smotrno urejenih telefonskih in vobče poštinih zvez. Izboljšati bi bilo treba predvsem našo telefonsko centralo, ki nikakor ne more več ustrezati potrebam lokalnega in vnanjega prometa. Naša pošta ima zabeleženih ogromno število reflektantov za telefon, ki že dolgo zaman čakajo ugodne rešitve. Pomočnik ministra inž. Rataj je odgovoril, da si je pošto ministristvo že zagotovilo potreben kredit, tako da bo v kakšnem podrgnem letu z napravno nove centrale, odpravljena telefonska mizerija v Ljubljani. Objubil je tudi, da bo ukrenil vse potrebno, da bodo nekateri vaiki važni predeli na mestni periferiji, zlasti Beograd, dobili svoje poštne urade in da se bodo oni deli me ta, ki so bili še pred kratkim priključeni in pripadajo še pod krogiš poštinih uradov izven mesta (kakor n. pr. Dravije pod St. Vid) prideliu ljubljanskim poštam.

Rezervne oficirje opozarjamo, da se zglasje v društveni pisarni popisanegea pododbora v Kazini, II. nadstropje med uradnimi urami v petek 29. t. m. od pol 18 do pol 19. ure, ako si žele nabaviti železniško legitimacijo. Od 1. februarja dalje se bodo zbrane prijave za železniške legitimacije oddajale Vojnemu okrogu mesečno samo enkrat in sicer konec vsakega meseca. V interesu vsakega je da legitimacijo naroči pravočasno in ne šele v zadnjem trenutku. — Udrženje rezervnih oficirjev v Ljubljani.

Tivolski smučarji, pozor! Mestno poglavarstvo je izdalo sledeče opozorilo: Mestno poglavarstvo v Ljubljani vsako leto opozarja smučarje, da ni dovoljeno smučanje in sankanje v tivolskih nasad h in gorzdovih. Smučarji spravljajo v nevarnost ljudi starejše izprehajalce ter delajo škodo po nasadih in mladim drevmu. Zato bo vsakdo, kdor se bo smučal ali sankal po javnih tivolskih izprehajalcih prijavljen in kaznovan. Smučanje in sankanje v Tivoliju je dovoljeno samo na travniku nad vselejnim, povsod drugod pa je strogo prepovedano.

Podpornemu društvu za gluhoonemo mladino so nabrali med seboj stalni gostje pri Možini na Vidovdanski cesti znesek 160 Din, za kar jim bodi kar najtoplejša hvala! Naj bi te plemenite dobrotnike posnemali tudi drugod in pomagali lajšati težko usodo gluhoonemih sirot.

Slovenska premiera pri Sentjakobčan. V nedeljo vprizore Sentjakobčan tridejansko dramo »Labirint«, ki jo je spisal g. Milan Skrbinšek. Krstna predstava tega odsko učinkovitega dela je bila leta 1931. v mariborskem gledališču in je lepo uspeła. Na Sentjakobskem odru nastopi v veliki vlogi dramske igralko Vido Travnove ga. Oberreigner-Jaxova, bivša članica gledališča v Breslavi in Wilhelmshavenu. Njenega moža, igralca in psatelja igra g. Hanžič, režiserja Gornika pa g. Prijatelj, ki je oskrbel tudi čisto novo inscenacijo. Režira avtor sam.

V društvu »Sotik« bo predaval v soboto 30. t. m. v salonu »Zvezdec« ob pol 21. g. Viktor Pirnat o naši trgovski in vojni mornarici. Treletina naše državne meje se namaka v sinjem Jadranu, 363 luk vod; v svet, 1000 otokov je pred nami. Gospodarski razvoj mlade pomorske države zavisi mnogo od urejenih luk, razvile trgovske mornarice in njenih prekomorskih zvez, vse pa od vojne mornarice, poklene čuvarice našega morja. O vsem tem nam pove g. Viktor Pirnat v predavanju, v katerem nas popelje tu d; po naših večjih lukah od Sušaka do Bosanje. Sočani, prijatelji, vsi, ki ljubite naše morje, sinji Jadran, ne zamudite tega prvovrstnega predavanja s 100 slikami o naši trgovski in vojni mornarici. Vabljeni vsi in vsem je prost vstop.

Društvo »Tabor«, Drevi ob 20.30 članski sestanke v komični predavalnici realke v Vegovi ulici. Predaval bo univ. doc. dr. Oskar Reja o Božarju. Predavanje bo spremljale skioptične slike. Prijatelji društva vabljeni!

Jnad Jadran. Drevi ob 20. predava dr. Vrcov: »Znanje politični pregled«. Po predavanju sestanke. Odbor.

Sokolsko društvo Ljubljana — Šiška priredi jutri 29. t. m. ob 20. v svojem domu »Sv. Sava za Jugoslovance. Predaval bo predavanje »Sv. Sava za Jugoslovence. Predaval bo predavatelj ZKD g. Humbert Marjanovič. Po predavanju se bo predvajal film »Plavj strup«.

Razstava ženske umetne obrti priredi Zveza gospodinj ob 30. t. m. do 3. februarja v Gradšču 14. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 19. ure. Svoja dela razstavljajo razne tvrdke, društva, strokovnjakinje, arhitekte in zasebnice.

Naš šolski otrok. O tej snovi bo predavala Drevi ob 20. na šentjakobski šoli prof. Anica Čermjeva.

Osnajno. Vsim perlatom tega plesanja sbe sedež osnanjmo. Ne na to soboto pred tem letosnim pustem eno veliko plesanje tih maskor na Taboru bode. Katiri zheдне inu lustne maskorice gledati sheli, čisti gvišmo na Tabor plesati pojte, ako pa katiri more inu tudi hothe naj se sbe san v maskoro oblezhe inu tudi na Tabor plesati pojte.

Velik bohemski večere prirede na pustni terek 9. februarja gledališki igralci. — 1. februarja maškera da v Šiški, Kje? V Sokolskem domu. Priredi jo Sokolsko društvo Ljubljana — Šiška. Maske zalezo ne in dobrodošle.

Plesna vaja slušateljev abiturjentske tečaja danes ob 20. uri v Trgovskem domu.

Namočena ravnica F. Kham. Mjko. šičeva 8.

Iz Celja

Proslave sv. Save. Včeraj so bile na vseh celjskih šolah svetosavske proslave z nagovori, deklaracijami in petjem. Ob 9. je bila v pravoslavni cerkvi služba božja, nato je krenila procesija v telovadnico v mestni narodni šoli kjer je bila šolska proslava v blagoslovitvi vode rezanje kolača nagovorom deklaracijami in petjem.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 18.15 in 20.30 poslednji »OTROCI SREČE« (Lilian Harvey-Willy Fritsch).

KINO MATICA
TEL. 21-24
DUE T
(Und du mein Schatz fährst mit...)
V gl. vlogi temperamentna ognjevita
MARIKA ROKK
Njen partner simpatični **HANS SOHNKER**

SLOGA
velela dunajska operca glasbe in humorja
JAZ IN TI
Friedl Czeppa, Otto Wallburg, Feliks Bressart
in drugi

UNION
Danes neprokljeno poslejnjci
WILLY FORSTOV
BURG THEATER
Werner Krauss, Hortense Raky, Olga Čehova
Willy Eichberger, Hans Moser

— Predstave ob 16, 19, in 21. ur —

Ljudsko vseučilišče. V risalnici meštanske šole bo g. prof. dr. Zgeč danes ob 20. nadaljeval svoj vzgojni tečaj. Drevi bodo tečajniki razpravljali o pojavih v pubertetni dobi. V ponedeljek ne bo predavanja. Prihodnje predavanje bo 8. februarja (univ. prof. g. Malčecov).

Novi mestni proračun je razpoložon prebivalstvu na vpogled do 30. t. m. ob uradnih urah pri mestnem računovodstvu. Vsek član mesta Celja in vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek od kateregakoli dohotoka v mestu Celju, ima pravico staviti v navedenem roku k predloži proračuna svoje pripombe, ki jih je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu. Predlog novega proračuna izkazuje 15.064.863 din dohodkov in ravno toliko izdatkov nasproti 14.709.952 din v letošnjem proračunu. Občinske dohodke so neizpremenjene, predvideno pa je znižanje kanalske pristojbine od 3 na 2 odstotka.

Zanimiva razprava Jutri ob 8. se bo pričela na okrožnem sodišču pred tridejanskim senatom razprava proti 35letni ženi brivskega pomočnika Josipini Filčević iz Nove vasi in še šestim obtožencom in obtoženkam zaradi odpravljanja telesnega plodu, odnosno sodelovanja. Filipčević je tudi obtožena, da je povzročila smrt svoje »pacientke« Anje H. iz Celja.

Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 veflejam »Maryša« in predigra.

Iz Maribora

Visoko odlikovanje P. Udovičeva. V soboto bo uprizorjena znana Beneševa opereta »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron«. Gostuje bivša primadona mariborske primadonaa g. mlh iske operete, gospodična Pavla Udovičeva.

Nagrade francoske vlade mariborskim dijakom. Včeraj sta bila na klasični in realni gimnaziji prisrčni slovesnosti v okviru katerih je tukajšnji francoski konzularni zastopnik dr. Rapotec izročil 6 dijakom nagrade francoske vlade, ki je hotela tako izraziti jim priznanje za lep napredek v francosčini. Na klasični gimnaziji so prejeli nagrade: dijak 7. b razreda Janez Breceelj krasno izdelano in gravirano srebrno kolajno, osmošolec Lojze Korec Mollierovo knjigo »Theatre Choichec, dijak 7. razreda Ludvik Jeza pa lepo Balzacovo knjigo. Breceelj se je v imenu vse za nagrade v francosčini prisrčno zahvalil. Korec pa je deklariral v francosčini »Kosovko devojko«. Na realni gimnaziji so nagrade prejeli: dijakinja Alojzija Pfeifer iz 8. a razreda bronasto kolajno, dijak 8. b razreda Srečko Kotnik Prosoletovo knjigo ter sedmošolec Srečko Košta Francovo knjigo. Dijaški zbor je ob zaključku zapel marseljezo. Nagrajeni dijaki so bili deležni toplega priznanja tovarišev.

Svetosavska proslava. Ob 9. uri je bila v meljski kapeli liturgija, nakar je bila ob 10.30 v Unionu šolska proslava, pri kateri so uspešno nastopili s skrbno izbranim pevskim programom mešani zbor mariborske srednješolske mladine pod vodstvom prof. Pahorja, mladinski zbor Glasbene Maticice pod vodstvom prof. Otona Bajdeta, mali harmonikarji pod vodstvom prof. Švajgerja ter vojaška četa inž. podčastniške šole pod taktirko dijaka Dušana Ničiča. Proslavi so prisostvovali tudi mariborski odličniki ter predstavniki oblastev z gen. M. Milenkovičem na čelu. Dopoldanska proslava, v katere središču je bila topla slavnostna beseda prof. Sokolova, je krasno uspeła in je bila učinkov. vit uvod v večerno proslavo, na kateri so nastopili mojster Julij Betetto, ravnatelj celjske Glasbene Maticice Karlo Sanein s soprogo Marico in koncertna pevka Leni Lapajnetova.

Penski gasilci se lahko ponašajo, da razpolagajo z vzornim, najsodobnejšim gasilskim inventarjem in da je njihova četa med najboljšimi v obmejnem ozemlju. To je pokazal sobotni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil zaslužni četni predsednik Srečko Kranjc, ki se je v uvodu spomnil blagopokojnega kralja Ureditelja ter mladega kralja Petra II. in gasilskega pokrovitelja kraljeviča Tomislava. Zatem so poročali tajnik Ernest Likavec, blagajnik Mihael Klug in gospodar Rudolf Senčič. Izvoljeni so bili v upravo: Srečko Kranjc, predsednik, Ferdo Škerget, poveljnik, Karol Klug, podpoveljnik, Ernest Likavec, tajnik, Mihael Klug, blagajnik, Anton Fras, Franc Lebarič in Rudolf Senčič, odborniki. V nadzornem odboru so Kerendič, Fras, Eder, Rudi in Lešnik.

Pohorska politika izide! Ob priliki tradicionalnega planinskega plesa dne 1.

Obesnega so našli v Zgorunji Bistrici 16letnega kmečkega fanta Pavla Bern. Menda se je spril z babico in se iz zalozil, ker je bil zelo rahločuten, obesil.

Vlomilci rade mesta. Še ne izelodeni rokomavši so vdrli v stanovanje Neže Menšlavčeve v Cankarjovi ulici 6 in ji odnesli razne obleke in perla v skupni vrednosti okoli 3.500 Din.

Od kdaj častijo šole sv. Save

Pol stoletja društva z imenom prosvetitelja

Med prepričevalne dokaze, da so se v Srbiji bas v najnujnejših časih snovali za narodno osvobodjenje najzaslužnejši pokreti, spada tudi ustanovitev Društva sv. Save, ki praznuje zdaj 50letnico svojega pomembnega in uspešnega delovanja. To društvo so ustanovili konec leta 1886 zaslužni srbski rodoljubi, da bi zaščitili svoj življenj v Južni Srbiji ter v Bosni in Hercegovini. Srbski življenj je bil tedaj brez pravice na srbskem jugu in v Hercegovini. Naloga društva je: širiti prosveto in gojiti nacionalno zavest med vsem narodom z geslom: Brat je mio, koje vere bio. Svojo nalogo izvršuje Društvo sv. Save s širjenjem dobrih knjig ter s podpiranjem šol in cerkva. Društvo pošilja zastojni knjige šolam, prosvetnim ustanovam in svojim članom. Velika društvena knjižnica je bila uničena med svetovno vojno, zdaj je pa obnovljena. Člani plačujejo društvu letno članarino 20 Din, ustanovni člani vložijo 300, dobrotniki pa 1.000 Din. Od leta 1887 do 1912 je imelo društvo v Beogradu svojo Po vojni se je društvo močno razširilo osnovno in nadaljevalno šole, v kateri se je izolalo nad 20.000 otrok iz južnih krajev. Od leta 1904 je društvo gmočno podpiralo dijake srednjih šol. Po vojni se je društvo močno razširilo po vsej pokrajini države.

Do Karadjordja je bila srbska narodna šola v najtesnejši zvezi s cerkvijo. Ta zveza je bila tudi prototorna, ker so trajno in redno delovale samo šole v samostanih, dočim so bile šole izven samostanov in cerkva s svojim učiteljstvom vedn nestalne, od danes do jutri. V dobi Karadjordjeve vetaje pa so se pričele rahljati vezi

med šolo in cerkvijo, a ta proces se je vršil lino, neopaženo, dokler se šola ni znašla sama v svoji hiši, s svojim od samostana ali cerkve neodvisnim učiteljom. Ze okrog leta 1823 so se pričele v solau uvajati posebne ljudske svetosavske proslave. Prej so se svetosavske proslave upravljale samo v cerkvah.

Knez Milos je leta 1827 s posebnim odlokom zapovedal, da se morajo v Beogradu svetosavskih proslav udeleževati ne samo Srbi, temveč tudi Grki, Bolgari in Cincarci. V odloku je bilo tudi navedeno, da bodo meščani, ki se svetosavskih proslav ne udeležijo, kaznovani z globami, z zaporo ali pa tudi s telesno kaznjajo. Ko so po tem odloku prvi slavili praznik sv. Save, je knez Milos slišal, da se neki beograjski Grki proslave niso udeležili in da so imeli ta dan »voje trgovine odprte. Odredil je, da so te Grke privedli k njemu v Požarevac. Nagovoril jih je takole: — Vi Grki ste razne praznike uvedli in mi jih praznujemo, a vi ne marate srbskega praznika. — Nismo vedeli, so se izgovarjali Grki. Izgovor ni pomagal. Knez je odredil: Vsak od vas naj ne je v cerkev oko (pol drugi kilogram) voska, a odslej vi vsi dobro pazite na dan sv. Save. Drugače bo joj!

Prihodnjic so Grki že o božiču vpraševali Srbe, kdaj bo »ono vaše svetlo Save«. Po padcu kneza Miloša so namestniki kneza Mihajla s posebnim ukazom v začetku leta 1840 odredili šolske svetosavske proslave. Te proslave so bile zakonjene v začetku naslednjega leta z zakonom o zbiranju šolskega fonda.

„VII. Reprezentančni akademski tehnični ples“

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. Kazino 30. januarja

Proslava sv. Save, razdelitev nagrad
Tudi letos je bila slovesnost zelo prisrčna

Ljubljana, 27. januarja. Ljubljana je spet na slovesen način proslavila god sv. Save. V novi pravoslavni cerkvi je zjutraj ob 9. daroval prota Gorgije Budimir svečano liturgijo, ki so ji prisostvovali tudi številni civilni in vojaški dostojanstveniki. Nato je bila v sokolarni v Narodnem domu šolska proslava, na kateri so pred mladimi občinstvom in učiteljskim zbori podali otroci omovnih in dijaki srednjih šol nekaj izbranih deklamacij. O pomenu sv. Save za srbstvo in jugoslovenstvo je govoril prota Budimir, mešani zbor državne učiteljske šole pa je pod vodstvom prof. Repovša z ubrano pesmijo poskrbel za čimbolj svečano razpoloženje.

Najveselejši del svetosavskega slavlja pa je bil tudi tokrat na univerzi kralja Aleksandra, kjer je rektor prof. dr. Samec ob navzočnosti dekanov vseh fakultet ob 11. razdelil svetosavske nagrade za najboljša znanstvena dela slušateljev. Rektor se je za to slovesno priložnost pojavil pred študenti s tradicionalno rektorsko verižico na prsih. Odlikovancem je iskreno čestital in hkratu izjavil, da bo Nj. Vel. kralju Petru II. tolmačil njihovo hvalečnost za ustanovo, ki jo je za prosep znanstvenega dela med akademsko mladino uvedel njegov veliki blagopokojni oče.

Na filozofski fakulteti je dobila nagrado za Slava Lipoglavskova delo »Kriška kotlina, regionalno-geografski opis s posebnim ozirom na geomorfološki razvoj«. Dalje je prejel nagrado Milan Rakočević, ki mimo študijskega dela na univerzi opravlja še službo ljubljanskega dopisnika beogradske »Pravde«, v kateri vestno in skrbno poroča o vseh kulturnih, zlasti o vseh literarnih dogodkih Slovenije pa mu izrekamo še posebne čestitke; nagrajena je njegova študija »Književno delo kralja Nikole Petrovića Njegoša«. Tretji nagrajenc je Karl Pivk za »Nemško literaturo srednjega veka na slovenskih tleh«. Na pravni fakulteti je bil nagradjen Miloš Levničnik za »Ogroževalne delikte po jugoslovenskem kazenskem pravu«, na medicinski fakulteti Andrej Zupančič za »Kapilarno analizo seča, določitev beljakovine« (z geslom: Diabolus demonstrandi). Pavla Jerinova za »Bulbus oculi«. Lev Milčinski za »Komparativno anatomijo bezgavk«. Borislav Bognoš za »Kapilarno analizo seča, določitev acetona« (pod geslom: Piramida na igli). Ivan Cestnik za »Kapi-

larno analizo seča, določitev beljakovine« (pod geslom: Izpopolnitev medicinske fakultete) in Janez Kmet za »Bulbus oculi: Na tehniški fakulteti Ludvik Brenca za »Raziskavo reaktivnosti raznih fenolov z bazo kristalno-vijoličnega«. Rado Luznar za »Teoretični in fizikalno računski osnutek za tipo prejemnega aparata, ki bi služil širo-

Milan Rakočević

kim plastem naroda (pod geslom: Radio razširja kulturo). Alojzij Zorc za »Andezite pri Sv. Roku ob Sotli« (pod geslom: Bodi čebela) in Marija Zakrajškova za »Pozizkus pridobivanja eritroteles iz amiloteles; na teološki fakulteti Jože Dolenc za študijo »Sv. Alfonz Liguori med Slovenc«, Pater Kalist Langerholz za »Mistično telo Kristusovo v aktiv vuhantskega zbora« in Franca Dolinar za »Datuknost sv. Alfonza Liguorija med Slovenc«.

Razen teh, ki se izplačujejo iz kraljevega fonda, so bile razdeljene še tri nagrade, ki jih poklanja vsako leto vlada bratske CSR za znanstvena dela s področja naše kulturne vzajemnosti. Prejeli so jih filozof Josip Maček za študijo »Jan Vitovec in njegova doba«, filozof Boris Urbančič za delo »Kollar v slovenski literaturi« in jurist Jože Prohazka za »Zasluge čehoslovaške vede za pravno zgodovino Jugoslovanov«. Vsem odlikovancem iskrene čestitke!

Gospodarstvo

Naš notranji državni dolg znaša 7089 milijonov din

Finančno ministertvo je sestavilo podatke o višini našega notranjega državnega dolga, in sicer na dan 1. januarja t. l. V tej statistiki so upoštevane poleg domačih posojil tudi jugoslovenske tražne zunanji posojila. Skupna vsota vseh teh notranjih dolgov, ki jih je 11, je znašala v začetku letošnjega leta 7089 milijonov Din, medtem ko je prvotni nominalni znesek teh dolgov znašal 7938 milijonov Din. Na posamezna posojila se ta dolg razdeli takole (v milijonih Din):

Table with 3 columns: posojilo, prvotni dolg, ostanek dolga. Rows include vojna škoda, komasid. drž. dolg, pri Poštni hranilnici, begiško posojilo, invest. pos., Blairovo posojilo, jugosl. tražna, posojilo za javna dela iz leta 1935, etabiliz. posojilo iz 1. 1931., jugosl. tražna, Blairovo posojilo, jugosl. tražna, agrarne obveznice iz 1. 1921.

6% dalmatinske agrarne obveznice iz 1. 1933.

Največ je dostej amortiziranega 2.5% posojila za vojno škodo, in sicer 767 milijonov Din. Od 6% begiških obveznic so bile dostej izdane tri emisije v skupnem znesku 600 milijonov; četrto emisijo v višini 100 milijonov so začeli izdajati 15. decembra. Jugoslovenska tražna 7% Blairovega posojila znaša 8.76 milijona dolarjev (po uradnem tečaju 43.24 zneso to 379 milijonov), jugoslovenska tražna 8% Blairovega posojila pa znaša 3.35 milijona dolarjev (145 milijonov Din), dočim znaša jugoslovenska tražna 7% stabilizacijskega posojila 7.3 milijona francoskih frankov (kar znaša po tečaju 2.224 Din za en frank 172 milijonov Din). Dalmatinskih agrarnih obveznic iz 1. 1933 je bilo dostej emitiranih 146 milijonov Din, dočim znaša preživljena emisija 400 milijonov.

V teku lanskega leta je bilo za kupone naših notranjih posojil izplačanih 236 milijonov Din. Za amortizacijo z odkupom obveznic pa je bilo lani izplačanih 38.6 milijona Din (za ta znesek je bilo odkupljenih za 98 milijonov nominalne vrednosti obveznic), za amortizacijo potom zbranih 5% srednjeročnih obveznic za javna dela pa je bilo izplačanih 18 milijonov Din.

Finančna vprašanja ljubljanske občine

Mestna občina ljubljanska je predložila javnosti na vpogled računski zaključek za leto 1934. in za prve tri mesece predlanskega leta 1935., ko so veljale dvanajstine. Iz računskega zaključka za leto 1934. sledi, da je bil predpis davčnih in predvidenih dohodkov za 1.2 milijona din nižji nasproti proračunu. Ker pa je nastal pri proračunskih izdatkih prihranek v višini 0.66 milijona din, izkazuje računski zaključek mestnega zaklada za leto 1934 izgubo v višini nekaj nad pol milijona din. Računski zaključek za dobo prvih treh mesecev 1935. (dvanajstine) končuje z izgubo v višini 1 milijona din, to pa zaradi tega, ker so dohodki v teh mesecih običajno slabši. Nasproti trem dvanajstinam predvidenih dohodkov v proračunu prejšnjega leta so bili namreč dejanski dohodki za 711.000 din manjši, medtem ko je pri raznih izdatkih zabeleženo prekoračenje za skoro 380.000 din. Ker pa izkazuje računski zaključki znatnejše aktivne zaostanke iz prejšnjih let, je bilo mogoče te izgube kriti s temi zaostanki.

Je znašala ta postavka v predhodnih dveh letih po 150.000 din, prej pa tega izdatka ni bilo. Prav tako je došla nov izdelek v obliki dotacije za državno bolnišnico, ki znaša po proračunu 600.000 din. Prispevek za državno policijo, ki je znašal v letu 1928. 20.000 din, znaša v tekočem proračunu 945.000 din. Za stanarine učiteljem, ki jih leta 1928. ni bilo, je v proračunu 708.000 din, za vojaški urad pa 428.000 din (leta 1928. 239.000 din). Nova postavka, ki je pred leti ni bilo, je tudi prispevek mestne občine za aerodrom in vojaško vežbališče, ki znaša 303.000 din. Za prestatitev in gradnjo smodnišnice pa je v proračunu nadaljnjih 358.000 din, za vzdrževanje poslopja sreskega načelstva je potrebno 24.000 din, za Osrednji zavod za žensko domačo obrt 38.000 din in za državno srednje tehnično šolo 31.000 din.

K gornjim postavkam pa je priložila še izdatke, ki jih ima občina v zvezi s posli upravnega oblastva prve stopnje, ki znašajo približno 1 milijon din. Ti izdatki znašajo pri fizikatu 400.000 din, pri obrtnem oddelku 280.000 din, pri gradbenem uradu 180.000 din in v veterinarski službi 130.000 din, tako da znašajo s tem pribitkom vsi izdatki za državo in banovino 7.9 milijona din.

Na sestanku referentov Zveze mest v Beogradu, ki se je vršil v sredi preteklega meseca, se je o tem vprašanju obširno razpravljalo in je bila iznešena tudi zahteva po spremembi zakona o mestnih občinah. Se bo bolj nujno pa je, da se izda poseben zakon o samoupravnih financah.

Eno leto nove mestne uprave

Pod gornjim naslovom je mestna občina izdala knjižico, ki vsebuje poročilo ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča o enoletnem poslovanju sedanje mestne uprave (podano na seji mestnega sveta dne 22. decembra preteklega leta). Čeprav ima ta brošura čisto politično propagandni značaj, je bila izdana na stroške mestne občine.

Gospodarske vesti

Povečanje uvoza iz Anglije. Ko smo lani uveli kontrolo uvoza, smo bili zaradi pasivne trgovske bilance s to državo primorani, omejiti uvoz kontrolnih proizvodov na 50% uvoza iz prejšnjega leta. Se sredi lanskega leta pa se je pričel naš izvoz v Anglijo znatno dvigati in je v tretjem četrtletju dosegel 112 milijonov Din nasproti 44 milijonom v istem tromesečju prejšnjega leta. Odbor za kontrolo uvoza pri Narodni banki regulira uvoz iz Anglije tako, da določi vrednost uvoza glede na višino našega izvoza v predhodnih četrtletjih. Glede na povečanje uvoza je v 3. četrtletju lanskega leta odbor za kontrolo uvoza pri Narodni banki sklenil, da se dvolji v prvem letošnjem četrtletju uvoz v višini 100% uvoza v letu 1935, kar bo zneslo okrog 100 milijonov Din. Ker pa se je v četrtem lanskem četrtletju naš izvoz v Anglijo nadalje dvignil, je računati, da bo v prihodnjem četrtletju dovoljeno uvoziti iz Anglije za okrog 140 milijonov Din.

pragov, raznega železa ter strokovne knjige: do 11. februarja za dobavo vijakov z maticami, teodolita, letev za merjenje ter strokovnih knjig, do 14. februarja za dobavo 500 kg firmeza. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. februarja ponudbe za dobavo 1.000 m kabela, železne pločevine, vijakov ter žebelj za tračnice.

Borze

27. januarja Na ljubljanski borzi so v privatnem klingeru avstrijski šilingi za malenkost popustili in so se trgovali po 8,03, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem klingeru je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,00, v angleških funtih po 238, v erških bonih po 32,25 in v klingeruških naskazovalih na lire po 2,45. Nemški klingerški čeki so prav tako popustili in stanejo v Ljubljani 12,50, v Zagrebu pa 12,36 obojno za konec januarja na 12,40 in za konec februarja na 12,2750. Beograjska borza zaradi praznika sv. Save ni poslovala.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda nadalje okrepila in je bila zaključena največ po 384, pozneje pa po 387. Tudi tečaj Blairovega posojila se je dvignil in je bil zabeležen promet po 79 in 79,12. Zaključni so bili še v 4% agrarnih obveznicah po 52,50 v delnicah Sečerana Osejsek po 170 in 177 in v delnicah Osejčke ljevaonica po 170 in 170.

Ljubljana, Amsterdam 2387,65 — 2402,25, Berlin 1753,03 — 1766,91, Bruselj 734,69 — 739,76, Osiroh 996,45 — 1008,52, London

Novi grobovi

Po daljšem bolehanju je umrla v Ljubljani ga. Marija Lassbacherjeva, soproga višjega poštnega kontrolorja. Medtem ko se je njen soprog g. Karel Lassbacher že od mladih let zlasti z vnuo posvečel pevski organizaciji in je na glaslo kot vzorn doletoletni blagajnik Glasbene Matice, je gospa Marija vedno živela le tiho za dom in za svojo družino. V teku 45 let zakona je preživela mnogo lepih ur rodinjske sreče. Bila je na glaslo najskrbnejša matere in dobre gospodinjice. Zdjaj je žal podlegla možganski kapi, smrt jo je po treh dneh resila trpljenja. Ugodna družina je tem bolj prizadeta, ker je tudi g. Lassbacher hudo obolel. Z možem žalujeva za blago materjo sin in hči ter dva vnuka. Pogreb blage gospe bo jutri, v petek, ob 14. uri iz Smoletove ulice šte. 4. — Nadalje je umrl v Ljubljani g. Karel Szillich, višji železniški kontrolor v p. Pokojnik je že nekaj let bolehal. Daljšo dobo je svoj čas služboval v Rajhenburgu, kjer so ga ohranili v najlepšem spominu. Odtam, je bil premeščen v Ljubljano. Bil je med tovariši splošno priljubljen. K večnemu počitku ga bodo spremili jutri ob pol 15. v Vidovdanske ceste 9. — V ljubljanski bolnišnici je umrl knjigovodja g. Fran Zorič. Pogreb bo jutri ob 16. izpred bolnišnične mrtvaške veže. — Na Opekarski cesti 20. v Ljubljani je umrl upokojeni železničar in posestnik g. Franc Bučar. Pogreb bo jutri ob 14. — Na Planini pri Rakeku je v sredo po daljšem bolehanju umrl podpredklnik finančne kontrole g. Ivan Troha. K zadnjemu počitku ga bodo spremili jutri ob 9. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Tragična smrt mlade sportnice

V noči od točka na sredo je umrla v Ljubljani gđ. Bogomila Pretnarjeva, hči g. dr. Janka Pretnarja, profesorja na mestni ženski realni gimnaziji in bivšega ravnatelja Aleksandrovega kolegija v Pragi. Gospodična Boga je bila uslužbenca pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani ter je slovela kot ena naših nadejalnejših sportnic. Pri 18 letih se je udeleževala zlasti kot skakaarka v vodnem sportu in je več let zaporedoma nosila na lov državne prvine v skokih s stolpa za 5 in 10 m. Povsod je bila priljubljena zaradi svoje ljubeznivosti in svojega lepega značaja. V terek ponudi pa je hote ali po usodni pomoti — to skrivnost je pomenila s seboj v grob — pustila v svojem stanovanju plin odprt in včeraj zjutraj so jo našli mrtvo. K večnemu počitku jo bodo spremlili danes ob pol 16. uri izpred hiše za gosti v Gajevi ulici k Sv. Križu. Več, ki so jo poznali, ji bodo ohranili najlepši spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Iz Zagorja

z — 50letnica zakona. V nedeljo so v hiši gostilničarja Vinka in Kati v Kisovcu pri Zagorju obhajali 50letnico veselega zakonskega življenja. Vinko je doma iz Zavin pri Zagorju iz znane Skorjevčeve hiše, kjer so vsi otroci dočakali visoko starost. Gospa Kati pa je iz Orleka pri Kotredžu. Vinko je svojčas z bratom Martinom, ki je lani umrl v 79. letu, delal v Kisovcu. Kakor mnogo drugih, je tudi Vinko odšel v nemške rudnike. Ko je po 16 letih prišel z ženo iz Nemčije, si je s prihranki ustanovil svoj dom. Že celih 36 let vršita gostilniško obrt in vedno postrežeta z dobro dolensko kapljico in sta gostom zelo priljubljena zaradi priročne ljubeznivosti. Vinko šteje 77 let, gospa Kati pa 67 let. Iskreno jima želimo, da čakata še dolgo vrsto srečnih dni.

Iz Ptuja

Ptujska gasilska četa in reševalni oddelk sta imela v nedeljo obdružni zbor. Dvorana gasilske doma je bila polna. Navzočni so bili tudi zaslupniki sreskega načelstva, mesni župani in drugi. Predsednik je obširno opisal železno delovanje dosedanjega odbora. Takrat je bilo treba prevzeti mnoga bremena, med njimi doig okoli 200.000 Din, ki se je zdaj zmanjšal že do treh četrtin. Četa je nabavila za 20.000 Din novih čevl. Na koncu se je predsednik spomnil pokrovitelja kraljeviče Tomislava. Tajnik Jakonč je poročal, da ima četa 91 članov in je pridelila lani dve tomboli in dve veselici v prid gasilskih potrebščin. Po navedbi blagajnika Skaze je bilo nekaj nad 51.000 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Poveljni k Breznik je poročal, da je bila četa 14 krat poklicana k požarom na deželi, med tem; tudi k velikemu požaru v Jablanah. Varnostna straža je bila postavljena pri 236 kinematografskih in 28 gledaliških predstavih. Za reševalni oddelk je poročal g. Pichler, lani je bilo 137 prevozov z reševalnim avtom in pri tem je bilo potrebnih 362 samarijanov, ki so porabili 225 ur truda. Avto je prevozil 2.306 km. Mnoge stranke pa so ostale s pristojbino na doigu in tudi občine nočejo plačati prevozov. Ptujski reševalci bodo zato v bodoče predvideli. Predsednik nadzorstvenega odsaka dr. Matej Senčar je našel vse knjige v najlepšem redu. Tudi novi upravi načeluje g. Fran Vidmar.

Kino Ptuj. Drevi »Anatolc, v glavni vlogi Gustav Fröhlich.

JESENICE. Podružnica SPD na Jesenicah priredi danes 23. t. m. ob 20 v telovadnici osnovne šole predavanje s skicopičnimi slikami »Ekspedicija naših planincev v Svecarske Alpe«. Vabimo vas, da pridete k predavanju v šim večjem številu. Vstopnine ni.

Sokol

Sokol Vrhnika ima 31. t. m. ob 3. polpodne svoj redni letni občni zbor, ob 8. pa igrajo člani burko »Vaska Venerac. Dne 2. februarja zvečer pa bo velika maskerada.

Radio

Petek, 29. januarja Ljubljana 11: Solska ura; Naš mladinski pisatelj Emil Adamič (g. Drago Supančič). — 12: Veselih pesmic pesira vrsta (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, sporred, obvestila. — 13.15: Domači zvoki (Kmečki trio in g. S. Banovec). — 14: Vreme, borza. — 18: Zenska ura; Družina in sola (gđ. Srečka Labernak). — 18.20: Orkester balalajk (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. Stanko Leben). — 19: Cas, vreme, poročila, sporred, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Sveti Sava (dr. Moca Stožkov iz Beograda). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncert Akademskega pevskega kvinteta. — 21: Prenos iz Turina (Beethovenova IX. simfonija). — 22: Cas, vreme, poročila, sporred. — 22.15: Nekaj naših pesmic (plošče). — 22.30: Angleške plošče. Beograd 17.30: Narodna glasba. — 17.40: Orkester. — 18.30: Narodne pesmi. — 19.50: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22.50: Godalni kvintet. — Zagreb 17.15: Violinske muzika. — Praga 19.15: Komorna glasba. — 21: Kakor Ljubljana. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 10.15: Komorna glasba. — 20.10: Klavirski koncert. — 22.25: Lahka glasba s plošč. — Varšava 19.20: Pesmi. — 20.15: Simfonični koncert. — 22.45: Ples. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Plošče. — 17.25: Koncertna ura. — 19.30: Koncert vojaške godbe. — 20.55: Simfonična glasba. — 22.20: Mesian glasbeni program. — Berlin 18: Koncert orkestra in solistov. — 19.15: Zabaven program. — 20.10: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 18: Kakor Berlin. — 19: Odmevi z gorac. — 20.10: Operni prenos. — 22.40: Orkestralni koncert.

218.41 — 215.46, Newyork 4328.50 — 4364.82, Pariz 208.22 — 204.66, Praga 152.04 — 158.14, Trst 228.70 — 231.78. Curih, Beograd 10, Pariz 20.3750, London 21.4250, Newyork 497.25, Bruselj 73.7250, Milan 23.0250, Amsterdam 239.50, Berlin 176, Dunaj 78.20, Stockholm 110.5750, Oslo 107.7750, Kopenhavn 95.75, Praga 15.26, Varšava 82.50, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Effekti Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 384 — 385, 4% agrarne 52.50 — 53, 6% begiške 71 — 72.50, 6% dalm. agrarne 69 — 69.50, 7% invest. 86.50 den., 7% stabiliz. 86.50 den., 7% Drž. hip. banka 94 — 98, 7% Blair 799.12 — 79.25, 8% Blair 89 — 90; delnice: Narodna banka 7200 den., PAB 195 — 200, Trboveljska 225 den., Sečerana Osejsek 174 — 176, Sečerana Veliki Beškerek 700 den., Dubrovačka 320 den., Osejčka 250 den., Jadranska 360 den., Gutmann 50 bl., Osejčka ljevaonica 180 — 190.

Blagovna tržišča

ZITO + Chicago, 27. januarja. Začetni tečaj: pšenica za maj 128, za julij 112.125, za sept. 109; Koruza: za sept. 109.625. + Winnipeg, 27. januarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 121, za julij 117.75, za sept. 109.625. + Novosadška blagovna borza (27. t. m.) Zaradi praznika sv. Save borza danes ni poslovala. + Budimpeštanska termiska borza (27. t. m. Tendenca slaba, Koruza: za maj 14.24 — 14.25, za julij 14.66.

BOMBAZ

+ Liverpool, 26. januarja. Tendenca dobro vztrajajoča. Zaključni tečaj: za jan. 6.99 (prejšnji dan 6.91), za julij 6.86 (6.78) za dec. 6.49 (6.43). + Newyork, 26. januarja. Tendenca ko maj stalna. Zaključni tečaj: za februar 12.45 (12.38), za julij 12.26 (12.19).

Naše gledališče

DRAMA Četrtek, 28. januarja: Korajža velja. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Petek, 29. januarja: Ob 15. Konjeniška patrila. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

OPERA

Četrtek, 28. januarja: Cavalleria rusticana. Glumači. Red Četrtek. Petek, 29. januarja: Zaprt.

Uprava gledališča je povabila g. Josipa Rijavca na dvoje gostovanje, čim se vrne s svojega nad vse uspešnega gostovanja v Rusiji. Te dni se je g. Rijavec vrnil v Zagreb. Če bo mogoče bo gostoval prvič že v nedeljo v Verdijevemu: »Plesu v maskah«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 28. D. Premiera. Petek, 29.: Zaprt. Sobota, 30.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron, Red: C. Prvič. Gostvanje Pavle Udovčeve.

Zanimalo vas bo...

da je gostoval g. Stefan Marčec pretekli teden v zagrebški operi kot Samson (Saint Saens; Samson in Dalila) v partiji, ki jo je pel pred nekaj leti že v Ljubljani z velikim uspehom. Kljub koncertu Borovskega, ki se je vršil isti večer je bilo gledalščte razprodano in g. Marčec je žel za svoje peje nudušene aplavze občinstva.

da bo priredilo članstvo Udruženja gledališk h igralcev letos na pustni torek svoj »Bohemski večer« na katerem bodo sodelovali z izbranim posebno zabavnim sporedom člani operne in drame. Prireditev se bo vršila v koriet igralskega bolniškega fonda;

da bo prihodnja premiera v operi novo nastudiran balet; večer, z gostom Maksom Fromanom, koreografom in soloplesalcem iz slavne plesne družine Fromanov. Balet bo izvajal Rimski — Korsarova; Selherzadno na Schumannov ciklus klavirskih skladb, ki jih je instrumentalni Krešimir Baranovič boledino v drame. Prireditev se bo vršila in koriet igralskega bolniškega fonda;

da bo gostoval g. Josip Rijavec ki se je vrnil s svoje koncertne turneje krížem Rusije, v dveh operah: Verdijevemu »Plesu v maskah« in »Luciji di Lammermoor« Naš rojak je žel nenavdno velike uspehe kjerkolj je gostoval: v Sverdlovsku, Moskv, Leningradu, Tiflisu, Baku, Kjslovodsku i. t. d.

Razpis.

Občina Zabukovje, srez Brežice razpisuje pragmatično mesto

občinskega delovodje.

Šolska izobrazba: 4 razrede srednje ali njej enake strokovne šole. — Varščina din 5.000.—

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbе o občinskih uslužbencih, je vložiti tekem enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Občina Zabukovje, dne 25. januarja 1937.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljeni soprog, brat, stric in svak, gospod ZORČIČ FRANJO KNJIGOVODJA Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 29. januarja 1937 ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. V LJUBLJANI, dne 27. januarja 1937. Globoko žalujoča soproga STEFANIJA in ostalo sorodstvo.

Glavni obtoženci v moskovskem procesu

Piatakov (na levi) je Rus, ostala dva Radek-Sobelsohn (v sredi) in Sokolnikov-Brillant (na desni) sta žida

Dihajoča gora

Zanimiv geološki fenomen v Avstraliji

V bližini mesta Castlemaine v avstralski državi Viktoriji imajo hrib, ki predstavlja na našem planetu geološki fenomen brez primera. Hrib namreč »dihae«.

Do približno pred petdesetimi leti so v tem hribu kopali rudo. Nastal pa je ogenj ki je opustošil rove in uničil naprave in tedaj so izkoriščanje ustavili. Za spomin na eksploatacijo rudnika je ostal samo neki rov, ki je danes že precej propadel. Vendar pa ima ta odprtina v življenju hriba važno vlogo. Kakor človek zajema zrak skozi stari, opuščeni rov.

V ostalem se odigrava dihanje hriba pri

Castlemainu z geološkega zrelišča posmatrano, takole: hrib sestoji iz precej mehkih, luknjicastih snovi, nad njimi pa leži slojadovi bazalta. Kadar poletno sonce segreje površino hriba, se bazalt širi in lomiti. Tako nastanejo na površini hriba vsako leto nove luknje, pod njimi pa razpoke, skozi katere prodira zrak od znanj v notranjščino hriba, ki se ob vsaki takšni priloznosti napolni z zrakom. Ko potem nastopi hladnejše vreme, se odprtine same od sebe zopet zamaše, seveda šele potem, ko je hrib zopet »zidihnil« v topli letni dobi vsrkani zrak.

V obednici so jih usmrčali

Škandalozne razmere v ameriški jetnišnici

V Ameriki se že delj časa govori o škan- daloznih razmerah, ki vladajo v nekaterih omdotnih kazenskih zavodih. Z ozirom na te glasove se je odločila soproga prezidenta Zedinjenih držav, Mrs. Rooseveltova obiskati jetnišnico v Columbij, ki je zdaj stara 61 let. V tem zavodu je odkrila naravnost sramotne razmere.

Dobila je namreč dokaze, da so usmrčali jetnike naravnost v obednici. Jetniško poslopje je tako staro, da mu primanjkuje prostorov. V zadregi za prostor so pre-

uredili kar obednico za usmrčitvene procedure. Postavili so v neki kot električni stol in so na njem usmrčali zločince v času, ko so bili drugi kaznjenci v celicah.

Prezidentova soproga je odkrila, da živi v tej jetnišnici namesto predpisano največ 480 kaznjencev skoro 700 zločincev. Zaradi tega bo zastavila pri svojem možu ves svoj osebni vpliv, da se te razmere izboljšajo, predvsem pa, da prenehajo nevdružna praksa z ubijanjem ljudi v prostorih, ki rabijo drugim za obedovanje.

Moskovski državni tožilec

Višinski, zastopa obtožnico v novem procesu proti privržencem Trockega-Bronsteina

Nočna pristajanja letal

Ameriški letalski tehnik Merton je v družbi z nekim dr. Zvorkinom izumil napravo, ki omogoča letalom pristajati tudi ponoči na nerazsvetljenih letališčih. Rešitev tega problema je baje tako posrečena, da pomeni posebno za vojaško letalstvo ogromno pridobitev.

Na letališču proizvajajo v ta namen ultrardeče žarke, ki so človeškemu očesu nevidni. Letalo pa ima napravo, ki te žarke vsrka, razvije in jih registrira. Letala s takšno pripravo potem lahko pristanejo na letališču ne da bi ga bilo treba razsvetliti.

Cenejši cement

Dunajski listi poročajo, da se je pocenil cement. To je prvi korak k pocenitvi gradbenega materiala, ki povzroča, da so stanovanja tako draga.

Zopet četvorčki

Kmetica Valerija Smarova je v rumunski vasi Buzen rodila četvorčke, in sicer enega dečka in tri deklice. Mati in otroci so zdravi.

Morilec carjeve rodbine

Reuter poroča iz Londona, da je bil v Moskvi aretiran znan Belobradov, mož, ki je dal ukaz za usmrčitve rodbine zadnjega ruskega carja.

Ponarejevalci kovancev

V Lilleu je kriminalna policija prijela tri mednarodne falsifikatorje, ki so ponarejali novce. Ugotovljeno je, da so ponarejevalci v šestih mesecih razpečali za 300 tisoč francov denarja. Vse falsifikate so spravili srečno v denarni obtok.

Železnica plačuje alimente

Pred časom se je smrtno ponesrečil na železniški voznji na madžarski železnici mladenič, ki je imel z neko Franciško Kesslerjevo nezakonskega otroka. Nezakonska mati, ki je ob mladeničevi smrti izgubila hranitelja svojega deteta, je vložila tožbo proti železnici in te dni se je vršila obravnava. Sodišče je temeljito proučilo vlogo tožiteljice, ki je izjavila, da ni izgubila samo hranitelja otroka, marveč tudi priliko za moštitev, ki ji je bila zatrdno obljubljena. Sodišče je priznalo nezakonski materi rento 50 pengov na mesec, zahtevo po enkratni odškodnini zaradi zmanjšane možitvene prilike pa je odbilo.

Veletalo za prekomorski promet

Skoraj vsak dan sporočajo o gradnji kakšnih novih orjaških letal bodisi za vojno, bodisi za prometno službo. Zname Fokkerjeve delavnice na Holandskem so se tudi odločile zgraditi veliko letalo, ki naj bi pot iz Amsterdama v New York opravljalo brez pristanka. To letalo bo izdelano kot smotorno celinsko letalo in bo imelo prostora za 36 potnikov na sedežih ali 18 potnikov na ležiščih. Posadka bo štela 5 mož.

Konj Windsorskega vojvode

Iz Genove poročajo, da so te dni vkrcali belca Windsorskega vojvode na neko angleško ladjo, ki je krenila na pot v italijanska pristanišča. Tam bodo belca bivšega angleškega kralja prekrcaji ter odpeljali z železnico na Dunaj.

Prince je bil umorjen

Francoske sodne oblasti so te dni končno zaključile spise o aferi sodnika Princeja, čigar smrt je svojčas zbudila v pariški in vsej francoski javnosti velikansko razburjenje. Dogmano je, da Prince ni izvršil samomora, kakor so nekateri domnevali, temveč je bil umorjen. Toda kdo ga je umoril, ni mogoče ugotoviti. Iz tega vzroka tudi ni mogoče pozvati nikogar na odgovornost.

Nova odprava na Mount Everest

Odbor za odpravo na Mount Everest je dobil dovoljenje, da organizira novo ekspedicijo na najvišje gore sveta. Odpravo bodo sestavili l. 1938 ter jo bodo poslali v Tibet, da se naskoči še enkrat vrh Mounta Everesta.

Nemci v Abesiniji

Sredi februarja bo odpotoval iz Nemčije v Abesinijo profesor Zur Mühlen, znanstveni vodja italijansko-nemške ekspedicije za izkoriščanje naravnih zakladov Abesinije. Profesor bo vzel s seboj več geologov in rudarskih inženjerjev. Komisija bo preiskala razne kraje v Abesiniji. Iskala bo v glavnem svinec, nikel in krom.

Robot igra klavir

V San Franciscu so imeli nedavno privedev posebne vrste. Pred izbranim občinstvom je umetni človek robot igral klavir. In sicer celo uro. Mehanizem robota je bil, tako pišejo ameriški listi, precej enostaven. Robot je imel v prsnem košu valje, ki so sprožali prste na roki, da so udarjali po tipkah. Ton igre je bil seveda zelo mehaničen kljub temu je žela produkcija velk uspeh. kajti gledalci so bolj uživali z očmi kakor z ušesi.

Avto za mrtvaškim vozom

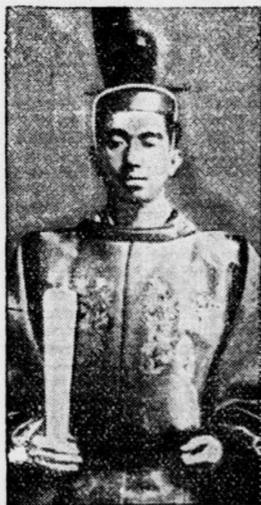
Po ulicah angleškega mesteca Highgate se je pred dnevi pomikal mrtvaški sprevoz s telesnimi ostanki Edvarda Kitsona. Takoj za mrtvaškim vozom se je peljal avtomobil, in sicer na izrecno željo Kitsona. Pri volanu je sedel pokojnikov brat.

Edvard Kitson je umrl v 43. letu svoje dobe. V svetovni vojni so mu na bojišču zmrzile noge. Eno nogo so mu odrezali, drugo so rešili s tem, da so odrezali na nji vse prste. Kitson se je moral poslej voziti z avtomobilom. Vedno je zatrjeval, da mu je ostal en sam prijatelj v življenju — avtomobil. Zato je v oporoki določil, da se mora ta njegov »najzvestejši tovariš« peljati takoj za krsto.

Oče odsekal hčerki roko

V Szumogu na Madžarskem se je pripetila te dni neverjetna surovost pož v njenega očeta. Posesnik Melhor Kis je poslal svojo sedemletno hčer v vaško gostilno po stekle nico vina. Ko se je deklica vrnila domov, pa je padla. Steklenica z vinom se je razbila, pišča pa se je razlila po lleh. Očeta pa je to razkačilo, da je vzel sekiro, položil roko hčerke na tla in jo odsekal. Deklica je zaradi tega skoro izkrvavela in je malo upanja, da bi okrevala. Vaščani so nad nečloveškim početjem očeta tako razburjeni, da zahtevajo za zločin smrtno kazen.

Poosebljeno božanstvo

Japonski cesar Hirohito v svečani obleki.

Med dvema stoloma

koleba te dni japonska politika. Na eni strani se nahaja bivši vojni minister,

general Terauchi, ki predstavlja vojaško stranko in veleindustrijo. Ta skupina forsira japonski aktivizem na Daljnem vzhodu. Na nasprotni strani pa je prijatelj rumenega parlamentarizma, ki mu je mikado poveril mandat za sestavo kompromisne vlade,

general Ugaki.

Francija čestita Evropi

Na letošnjih lepotnih tekmah je bila izvoljena za miss Evropo miss Španija. Tukaj ji čestita k izvolitvi in poroki miss Francija.

Volkovi krvoloki

Napadeni zdravnik — Dramatična borba med kaznjenci in zvermi

Iz Černovic v nekdanji provinci Bukovini poročajo o grozljivem doživljanju zdravnika dr. Konstantina Graneja, ki je bil pozvan k nekemu hudo bolnemu kmetu ter so ga na poti domov napadli gladni volkovi. Zdravnik je sedel v saneh brez orožja ter je pogajal konja, ko je začutil za seboj zavijanje, ki mu je razodelo, da gre za njegovo sledjo trop volkov. Konja sta postala nemirna in sta kmalu s sanmi zdirljala dalje, zdravnik pa je ostal sam sredi ceste. Volkovi so prišli do njega, prevrnili sani in tulili. Dr. Grane je mislil, da je po njem. Toda imel je srečo. Zverji so ga rajši uverile za pobežljiva konjema. Zdravnik je obležal nezavesten v snegu. Našli so ga naslednje jutro z zlomljeno nogo, katero si je zdravnik pokvaril pri padcu z vozila na cesto. Nekaj sto metrov od zdravnika so ležali

ostanki raztrganih konj, ki so ju volkovi razmesarili in požrli.

Podoben strahoten doživljanj je imela tudi skupina kaznjencev, ki so jih poslali v Kisevnu kidat sneg na cesto. Može so bili z lopatami v rokah na delu, ko je odnekod pridrvel trop lačnih volkov. Med zvermi in kaznjenci se je razvila pravcata bitka. Slednji so se branili z lopatami in krampi, dočim so pazniki streljali s službenimi revolverji. Paznikom in kaznjencem se je naposled posrečilo ukrotiti zverine ter jih zapreti v beg. Po tej bitki so ugotovili, da je obležalo nič manj kakor 13 volkov ranjenih in onemoglih sredi ceste. Toda tudi človeške žrtve nje so izostale. Dva kaznjenca sta bila tako oklana, da so ju morali nemudoma prepeljati v bolnišnico, kjer se borita s smrtjo.

Kavalirski tat v Nici

Tat je vrnil pisateljici Coletti denar in ji povrh še pisal ganljivo pismo

Ko se je te dni vrnila znana francoska pisateljica Colette od neke predstave v Nici domov, jo je napadel moški ter ji iztrgal iz rok torbico, v kateri je bilo med drugim 3000 frankov gotovine. Naslednji dan je prejela Colette po pošti pismo z uropanimi bankovci in z naslednjim opravičilom:

»Madame, gotovo se boete čudili mojemu pismu. Toda nisem si mogel nikakor dovoliti, da bi obdržal denar pisateljice knjig »Mon cher in »Claudinec. Ljubim vaše knji

ge, ker me spominjajo na lepše dni mojega življenja. Kljub stiski, ki me je prasišla, da sem vam ukradel ročno torbico, se čutim primoranega, da vam vrnem denar. Bi bi neznanško srečen, če bi mogel to osebno storiti, toda to se ne more zgoditi iz razumljivih razlogov. Ostati moram pač v enici! Prejmite izraze mojega odličnega spoštovanja. Tat.«

Colette je objavila to pismo v listih, ki izhajajo v Nici ter se potem tiska zahvalila napadalcu za denar in kavalirstvo.

Vnuk velikega cesarja

Prvi sin Napoleona Bonaparta

Poročali smo že, da je pred kratkim umrl v Franciji grof Gaston Leon prodajalec adresarjev. Mož je bil vnuk cesarja Napoleona Bonaparta.

Oče umrlega grofa je imel v Napoleonovem življenju važno funkcijo, ne da bi zato vedel in ne da bi se tega zavedel. Bil je namreč prvi Napoleonov sin. Mati tega moža je bila v službi Bonapartove rodbine in je imela nalogo štati Karolinj Bonaparte iz knjig. Rojstvo sina s to žensko je najbrž Napoleonu vdihnilo misel na ločitev od Josephine, ki je bila prej Napoleonu vse na svetu.

Napoleon je izvedel za rojstvo svojega prvega sina 31. decembra 1806 na vojnem pohodu v Rusiji. Takoj je začel kovati načrte o njegovi bodočnosti. Toda 1. januarja 1807 je odpotoval dalje v Varšavo. Tam se je seznanil z grofco Waleesko, ki mu je takisto rodila sina. Kdo ve, če ne bi bil

grof Leon postal minister pod Napoleonom, da ni prišel cesarju na pot drugi sin, otrok grofice Waleeske, ki se je pozneje s protekcijo povzpela do ministrskega naslova.

Mala antanta na znamki

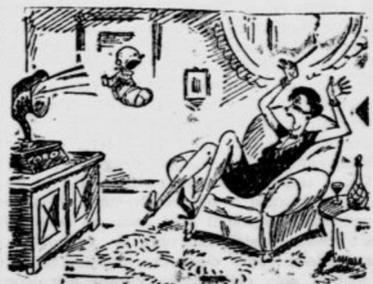

Rumunska poštna uprava je dala v promet znamko z glavo kralja Carola ter z obstranskim dodatnim natiskom ostalih dveh članic Male antante, Jugoslavije in Češko-slovaške.

ANEKDOTA

Edison je zelo slabo slišal. V zadnjem letu njegovega življenja ga je obiskal neki zdravnik iz Louisiane. Obljubil je mojstru, da mu bo vrnil sluh z operacijo. Toda Edison je ponudbo zavrnil z besedami: »Naglušnost me nikakor ne ovira in moti pri delu, nasprotno, pomaga mi, da se lažje koncentriram, ko ne slišim nobenih nepotrebnih zvokov in šumov. Ne dvomim, da bi bili uspehi znanosti mnogo večji, če bi se ljudje mogli zalopiti in poglobiti v ideje, ki jih razvevatičujejo.«

VSAK DAN ENA

Slika bodočnosti. — Štoklja na obisku. (»La Semaine«)

Tisoč vreč smodnika je eksplodiralo

V žiškem rudniku za pridobivanje bakra v Anacondi se je primerila v ponedeljek strahovita eksplozija, ki je zahtevala več nego sto človeških žrtev.

Nesrečo je povzročila iskra, ki je pred časom vžgala tisoč vreč smodnika. Moč eksplozije je bila tolikšna, da se je vse podzemlje treslo kakor ob močnem potresu. Zemski sklad se dolgo niso mogli umiriti in so se majali tudi še potem, ko je eksplozija končala svoje razdejavanje.

Rudnik, kjer se je zgodila katastrofa, kaže strašno podobo. Med žrtvami je baje tudi nek nemški inženjer, z imenom Rus. Silovitost eksplozije je najbolje ponazarja dejstvo, da je zletelo 20 ton težko električno gredalo v rudniku v zrak kakor otroška igrača.

Strašen samomor

V madžarskem Kenyenu je izvršila nesrečo mlada, nedavno omožena kmetica nenavaden samomor. Ko je bil njen mož z doma se je slekla do golega, šla v najhujšem mrazu na dvorišče ter si tam prerezala trebuh s kuhinjskim nožem. Nato si je prerezala še žile na rokah. Nezavestno so jo sosedje odnesli k zdravniku, ki je odredil prevoz v bolnišnico. Toda mlada žena očitno ni hotela živeti. Ko so jo pustili v bolnišnici nekaj trenutkov brez nadzorstva, je vstala e postelje in se zavihlela z balkona trebje nadstropja v globoino. Obležala je mrtva z razbito lobanjo.

5 m debel led

V skandinavskih fjordih je pritisnil zadnje dni takšen mraz, da je voda zamrznila in se je napravil led, ki doseže mestoma 5 metrov debeline. Promet z ladjami je popolnoma ustavljen. Ljudje se vozijo s sanmi čez debele plošče ledu.

R. URBAN:

53

Vstajenje gospoda Treeja

Roman

34. poglavje

Zvečer so izšli skoraj vsi listi v posebnih izdajah, ki so šle v denar, kakor le malokdaj po velikih dogodkih za časa vojne.

»Taylor in Kat sta ista oseba!«
»Taylor morilec berača Milharda!«
»A kdo je portershalški morilec?«
»Ali je bil gospod Tree tudi umorjen?«
»Barton izračunava morilca!«

Tako je bučalo iz papirnatega gozda. Velikanska množica je oblegala Scotland Yard. Filmovci so vrtili vse, kar je prihajalo in odhajalo, brezlična služba je vsake četrte ure oddajala najnovejša poročila, in prodajalci izdov nedeljskih dirk so imeli to pot slabo kupčijo. Ves London je bil vročično razburjen.

Robin je že nekaj ur zaslíševal Eugena Taylorja. Pri tem je kričal, bil ob mizo in razsajal Taylor še vedno ni hotel vreči puške v koruzo, upal je, da

se bo še kako udržal, in le korakoma prepuščal bojišče sovražniku. Stoprv pri soodenju s Stanleyem se je zrušil. Robin je bil to soodenje kaj zavratno pripravil. Najprej je šel k glavarju brigade v celico in mu rekel, da Kat sploh ni mrtev, ampak da je že nekaj dni v policijskem zaporu in da je on izdal brigado.

Stanley je od jeze kar podivjal. Višji nadzornik je koval železo, dokler je bilo vroče in v pravem stanju, ter dal odvesti Stanleya v sobo št. 111., kjer je bil Taylor. Tam se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Ko je Stanley zagledal gospoda Taylorja, je prepaden odskočil in se zagrabil za glavo.

»Vidite,« je rekel Robin, »takšen je Kat v resnici!«

»Kaj?« je zarjovel glavar brigade »Ta pes je Kat? Saj tega že davno poznam, izdajalskega lopova, ta je pred nekaj leti v New Yorku z menoj vred zavil draguljarju Brokmanu vrat in me opeharil pri delitvi plena Zday vem, kaj se mi je zdelo pri tem Katu znano in odkod je bila njegova modrost. Počakaj, pes!« S temi besedami je hotel planiti nad Taylorja, a nekaj krepkih redarskih pesti ga je zadržalo.

»Pomirite se,« je rekel Robin, »tudi to ime je bilo izmišljeno, v resnici se piše Taylor. Zabavno kaj?«

V naslednjih dveh urah je dobil iz Taylorja obširno priznanje.

»Tako,« je rekel ob devetih zvečer seržant Donald višjemu nadzorniku, ko ga je spremljal v kantino na majhno okrepčilo, »do tod je stvar v redu. Zday potrebujemo samo še portershalškega morilca, pa bo vse jasno.«

»Barton ga izračunava,« je odvrnil Robin in pogledal na uro; »upajva, da ne zaračuna svoje glave. Samo če najdemo Stona, ga je moči rešiti.«

»A sluge niso našli.«

35. poglavje

Ob tistem času je sedel Barton še vedno v mrliški sobi, pil črno kavo in kadil cigarete. Oči so mu bile vdrite, neobrita lica upadla in globoko razbrazdana, roke so mu drhtele. Pred pol ure je bil Robin poklical nadzornika na telefon ter mu povedal vsebino Taylorjevih in Stanleyevih priznanj.

»Sluga je torej vedel, da mu strežbo po življenju, in je gotovo napisal svojo zgodbo...« je pričel Barton morda že stotično od kraja, obračaje se k seržantu Cocku, ki je spal z odprtimi usti. In znova je jel navajati okolnosti, po katerih je sklepal, da morajo biti vsi dokazi zapopadeni v besedi »cikloida.«

Ob desetih zvečer je nadzornik zbudil seržanta. »Cock!« je zaklical. »Kaj ne, da ste nekoč rekli: če bi hoteli kako stvar posebno dobro skriti, bi jo vtaknili meni v žep?«

»Da, tako sem dejal,« je zaspano odvrnil seržant. »Cock!« je zakričal Barton. »Kaj, če je bil Sto-

ne enakih misli! Mogoče bi bilo; dan pred mrliškim ogledom me je obiskal v moji pisarni. In — da, res — enkrat sem moral iz sobe, in ko sem se vrnil, je bilo videti, kakor da bi ga bil prestrašil —

Nadzornik je poskočil in jel dirjati po sobi kakor lev, ki je zaduhal mazo.

»Cook!« je mahoma zarjovel, da so kar šipe zavezketale, »pred polico za knjige je stal! In na polici je leksikon!«

Barton je prevrnil stol, ki mu je bil na poti, skočil k vratom, planil na hodnik ter zdrevil po stopnicah in pred hišo, kjer je stal avtomobil. Seržant Cook ga je le s težavo dohajal, in komaj je prisedel k njemu, je Barton pogljal voz na ves plin, da je zletel po cesti kakor kosa.

Enkrat med blazno vožnjo se je nadzornik nagnil k sosedu, rekoč: »Moje poslednje upanje je v leksikonu na moji polici pod geslom »cikloida«. Če se izkaže, da je bilo napačno, je vse končano. Izšet sem do zadnje kaplje.«

Ko sta se približala Scotland Yardu, se je Barton začudil nepregledni množici ljudi.

»Vas čakajo,« je menil seržant.

Barton je ustavil voz nekaj v stran od policijskega postopja in nespoznan prišel do hišnih vrat. Nato je skokoma zdirjal v svojo pisarno, stopil s Cockom vred vanjo in od znotraj dvakrat obrnil ključ.

Tisto minuto se je odločila njegova usoda.

Kulturni pregled

Oče modernega mišljenja

Pravkar poteka 300 let, kar je v Parizu izšla knjiga, ki po svoji sorazmerno drobnosti — predrobni za dobo debelih bukev in težkih foliantov — ni mogla vzbu- diti posebne pozornosti. Nihče bi ji ne pre- rokoval, da bo imela vpliv na evropsko zgodovino. In vendar sodi Descartesov spis »Discours de la methode« ki je izšel v januarju 1637, med tiste redke knji- ge, o katerih lahko trdimo brez pretirava- nja, da so sodoobčevala pri oblikovanju te- za »ar imenujemo moderna kultura. Zato je januar 1637 datum v zgodovini evrop- skega mišljenja, posebej še v zgodovini no- vejše filozofije.

René Descartes, ki se je v svojih latinskih spisih podpisoval Renatus Car- testius, se je rodil štiri leta pred koncem 16. stoletja v Touraini kot potomec stare aristokratske rodbine. Če pogledamo njegovo sliko, zlasti če jo vidimo v galeriji filozofskih obrazov od Konfucija in Sokrata do Bergsona in Schellera, se ne moremo ubraniti vtisku, da je njegov obraz kar le mogoče daleč od značilnih fiziognomij filozofov. S slike nas gledajo izpod razmi- šljenih las drgne, skoraj izvaline oči gran- deignerskega vojščaka, ki rajši suče meč za slavo svojega imena ali za naklonjenost le- pe grajske gospe, kakor pa da globokom- no razmišlja o poteh in ciljih človeškega spoznanja in o zadnjih metafizičnih skriv- nostih. Oče in ustvaritelj moderne filozofije, le père et le créateur de la philoso- phie moderne, kakor ga imenuje Emile Fa- guet, je bil pravi sin 17. stoletja: čisto zme- ljski človek vajen surovosti in boja plemič in vojščak, nemiren potovalec, ki je svoje nič kaj krepko telo in ne posebno trdno zdravje preizkušal na vojnih poho- dih in dolgih, naporah potovanja. L. 1617, se je znašel v holandski vojski, l. 1620 ga je želja po vojaških pustolovčinah privedla z vojsko Maksimilijana Bavarskega pred Prago, kjer se je 24. leti Francoz boril v službi reakcije in sodeloval v bitki na Beli gori. Mladi Descartes pač ni slutil, da bo njegova prosvetljenska filozofija udeležena v koncertu tistih duhovnih sil, ki bodo dve sto let pozneje zopet prerodile če- ški narod.

Pozneje je bil slekel vojaško unifor- mo in popotoval kot gospod po Evropi. Ne- mirni valovi časa, ki so ga gibali težki re- ligiozni spori, so že zrelega moža in pred- samim seboj doganjenega filozofa vrgli na Holandsko, takrat svetlo pribežališče vseh, ki so trpeli pod pritiskom protireformacije, deželno verske in miselne svobode kamor se je bil zatekel tudi Čeh Jan Amos Komenský. Odtod je objavil Descartes v letih 1637—1644 dela, ki so za vse čase ohrani- la in vrgla v obtok razvoja in napredka njegove največje in najpomembnejše filo- zofske ideje. L. 1649 se je preselil na va- bilo učence švedske kraljice Krist v Stock- holm, nadejajoč se, da bo lahko pod za- ščitno dvora in v čistem blešku skandinav- skih voda nadaljeval svoja razmišljanja o najvišjih vprašanjih kritičnega uma. Tu ga je 11. februarja 1650 požela smrt.

Bivši gojenec slavne jezuitske šole v La Flèche se je že zgodaj seznanil s filozofijo, vendar pa so spoznanje, ki jih je dobil pod etiketo tedanje službene filozofije, bolj vznemirjale kakor nasičale njegovega duha. Na vojnih pohodih in dolgih potovanjih so se mu oblikovale nove ideje, prihajajoč iz globin njegovega genialnega duha nalik skušnjavam in utvaram, ki se jih je skušal izbežati. Ni nezanimiv in za bodočega filo- zofa francoskega racionalizma neznačil- nen podatek iz njegovega življenjepisa, da je l. 1624 romal v Loreto in prosil Mater božjo, naj ga otme iz skušnjav filozofskih dvomov. Ko je nekega novembra dne počival v vojaškem taborišču pri Neubur- gu na Donavi, ga je nenadno obšinilo spo- znanje, ki tvori temelj njegove filozofije: da je treba najprej o vsem dvomiti in sle- hern zapleten problem razčleniti na pre- proste, jasne in očitne resnice. Dvom in razčlenjevanje — to je bistvo njegove ana- litične metode, ki jo je šele l. 1637 raz- ložil v knjigi »Discours de la methode pour bien conduire la raison et chercher la vérité dans les sciences«.

Kdo ne pozna Descartesovega najpou- larnejšega izreka »cogito ergo sum« mislim, torej sem — izhodišče ne le nje- gove filozofije marveč vsega svobodnega mišljenja po reformaciji? Njegove ideje so bile velike in drzne, kajti odpirale so sredi med reformacijo in protireformacijo nov miselni tok: vero v razum in v moč eksaktnega mišljenja. Izhodišče iz geome- trije in aritmetike z ene strani in iz dvo- mov v dokončno veljavnost priznanih re- snic z druge strani je René Descartes v svoje knjigi »Discours de la methode« za- nel tudi filozofijo v trdni oklep metode, ki jo je zahteval za čiste vede in ki se mu zdelo edina zanesljiva pot k resnici.

Pour bien conduire la raison: da bi do- bro vodili um Bistvo racionalizma, ki ga je Descartes povzdignil v velik sistem, ni v svobodnem hotenju in svobodnem miš- ljenju, marveč v metodi. V redu ki ga za- hteva sleherni mišljenje, če hoče da postane podlaga novemu razvoju in napredku. Prav zaradi tega je »Discours de la métho- de« tako važen spis, ne le za sam Descar- tesov sistem marveč za vso novo filozof- ijo in za razvoj eksaktnih ved. Kartezi- janska metoda je bila prvi mogočen korak modernega sveta, slonečega na kritiki, ek- sperimentu in računu. Kakor daljne bli- skavice je oznanjala v dobi mračne pro- tiformacije prihod dobe, ki prav v naših dneh preživlja svojo usodno, morda večer- no krizo.

Larvatus prodeo, zakrinkan nasto- pam, je dejal Descartes o svojem spisu. Kajti izkušnje, ki jih je imel Galileo Ga- lilei s sveto inkvizicijo, so preplašile tega filozofskega novotarja; bil je preveč ari- stokrat da bi bil hotel postati mučenec. Filozof dvoma in analize ni bil fanatik. Filozof dualizma je preveč poznal ljudi, da bi bil prezel moč iracionalne demonije, ki se upira razumu in njegovim resnicam. Za- to je s svojo knjigo dolgo odlašal. Zaradi tega se je tudi odpovedal poslednjemu dvo- mu: dvomu o Bogu. Descartes je ostal me- tafizik: ne morda iz strahu pred vsami po- sledki svojih nazorov, marveč zato, ker je metafizika nujno spadala v celotni se- stav njegovega mišljenja.

In vendar je bila v Descartesovi filozofiji ogromna novotarska sila, ki je gnala dalje in dalje: v prosvetljenost v franco- sko revolucijo, v tehnično civilizacijo 19. stoletja. Ob skromni knjigi, ki je izšla ja- nuarja 1637, stojimo kakor ob izviru ve- like reke, nič ne kaže na zunanje veliči- ne, in vendar je tu izvor sile, ki žene ve- liko vodovje! Vsa »naturfilozofija« pol- preteklega časa se naslanja na Descarte- sovo mehastično pojmovanje prirodnega dogajanja. Najsi so nam dandanes že pre- cej odtujeni »mehanični zakoni duševnega delovanja« in najsi zanikujemo, da bi bil človek samo stroj — v nasprotju z Descar- tesom pripisujemo danes že živalim neko- liko duševnosti, — je vendar mehastični nazor 19. stoletja silno oplodil prirodne vede in pomagal tehniko do njenega ogrom- nega razvoja.

Moža, ki je preprosti ključ k znanstve- nemu in kulturnemu napredku — meto- do — proglasil pred tremi stoletji za po- glavitno filozofsko nalogo, je še l. 1796, revolucionarni poslanec Mercier vvrstil med šarlatane in njegove kosti niso našle prostora v Panteonu, dasi je bil l. 1794 sprejet sklep, da pokopljejo Descartesa med nesmrtnike. Genialno glavo, ki je ob- likovala novo filozofijo prosvetljenega člo- večstva, kažejo — pravo ali nepravo — v nekem pariškem muzeju. Kakor toliki drugi, med novjšimi zlasti Hegel in Nietzsche, je imel Descartes svoje učence v kaj raz- ličnih strujah; kartezijanski vplivov ne beležijo zgodovinarji filozofije samo v ra- cionalističnih sistemih in v izkustvenih ve- dah, marveč tudi v teologiji. Veliki meto- dik je z neštetiimi vezmi spojen z vso stav- bo moderne kulture. —o.

Zapiski

Kaj pripravljajo naša žaložništva. Aka- demska založba napoveduje za poslovno leto 1937 faksimilirano izdajo brižinskih spomenikov z uvodom, paleografskim in fonetičnim prepisom ter prevodom v danjšo slovenščino (v izdaji prof. Ramovša in prof. Kosa), dalje izbor iz del Janeza Svetokriškega v prireditvi dr. Mirka Rupla in drugo knjigo Valvasorjevega berila v pre- vodu dr. Rupla. Nadalje novo knjigo dela dr. Fr. Steleta »Monumenta artis sloveni- cae« in četrti zvezek del Otona Zupančiča z izvorno prozo.

O Prešernu ter političnih, socialnih in fi- lozofskih vprašanjih njegove dobe bo pre- daval v petek, 29. t. m. ob 19.30 v Ljubljans- kem klubu univ. prof. dr. Fr. Kidrič.

»Proteus«, ilustriran časopis za poljudno prirodznanstvo, ki ga v redakciji dr. Pav- la Grošlja izdaja Prirodoslovno društvo v Ljubljani, je s pravkar izišlim 1. zvezkom nastopil četrti letnik. Na uvodnem mestu prinaša razpravo dr. Ladislava Klinca »Vita- mini in avitaminoze« ki nas uvaja v inte- resantne pojave vpliva vitaminov na člove- ško zdravje in opisuje vrsto težkih bolezní ki so v zvezi z vitaminsko pomanjkljivo prehrano. Prof. dr. Jovan Hadži je posretil spominu odkritelja Krapinskega pračloveka dr. Drag Gorjanovića — Krambergerja stro- kovnjaško temeljit nekrolog združen z osebnimi spomini na slavnega zagrebškega paleontologa. A. M. je prispeval članek »Žive lučice, ki razpravljajo o svetlikanju ne- katerih živali, zlasti morskih rib. V rubriki

književne vesti čitamo poročilo o Andrévi knjigi »Elektrika« in spisu profesorja nebe- sne mehanike na beograjski univerzi Milu- tina Milankovića »Durch ferne Welten und Zeiten«, ki je izšla lani v Leipzigu. V rub- riki Drobne vesti je objavljen članek P. Grošlja »Rešitev v zadnjem trenutku«; tiče se zobra (Bos bonus) ki mu preti enaka usoda kakor njegovemu sorodniku turu: da bo namreč ta vrsta živali izumrla. J. H. piše o konserviranju rib s pomočjo zmrz- njenja. B. Škerlj je prispeval nekrolog du- najskemu antropologu dr. V. Lebzelterju.

K. informira o mehkužnih Jadranskega mor- ja, J. H. poroča o poskusu s čebelami glede njihove zaznave časa — »Proteus« izpol- njuje v naši revialni književnosti veliko vr- zel, saj je to list, kakor smo ga že dolgo po- trebovali. Znanje o prirodi je in ostane tem- elj pravilne naobrazbe. »Proteus« razširja in poglavlja to znanje v poljudni vendar pa znanstveno zanesljivi obliki ter nudi slehern- nemu prijatelju prirode in resnice obilno vzpodbudnega užitka. Zarad svoje tehtne in zanimive vsebine in lepe opreme se »Pro- teus« priporoča sam po sebi.

S P O R T

S snegom še nogomet

V nedeljo bo gostovala v Ljubljani varaždinska Slavija

Komaj dober mesec nas loči od začetka drugega dela tekmovalnega v liga. Prvo ne- deljo v marcu bomo zopet zaplesali liga- ško kolo. Zato je treba začeti s pripravami. To so spoznali vsi ligaški klubi in se zato tudi že živahno gibljejo. Vsem na čelu beograjski klubi, ki prav za prav z nogometnim obratom niti niso prenehali. Drugi so se zatekli v telovadnice in se sploh posvetili intenzivnim treningom.

Moštvo Ljubljane je imelo od srede de- cembra do srede januarja odmor. Sedaj so fantje že začeli s treningom. Toda samo pri tem ne more in ne sme ostati. Ni mogo- če začeti na terenu z ligaško tekmo. Treba je torej igrati. Vsaj tri, štiri tekme so potrebne pred startom v prvenstveno sezono. To nedeljo je prva na vrsti. Ne glede na sneg in ostale neprilike.

V Ljubljano prihaja kot prvi letošnji

gost varaždinska Slavija. Dobro in solidno moštvo, prvo v zagrebškem podsavcu iz- za trojice ligašev. Morda tudi po svoji moči ne stoji — za njimi. Saj pričajo o tem rezultati iz Varaždina, odkoder je težko odnesti domov pozitiven rezultat. To vesta prav dobro i. Hašk i Concordia.

Varaždinska Slavija je tipično tovar- niško moštvo. Z vsemi vrtilinami in napa- kami. Vrline prihajajo seveda v prvi vrsti v poštev. Takole klubsko vodstvo, ki ima široko zastabo v podjetju, se sme ogled- dati naokoli po igralcih. Slavija te mož- nosti nikakor ni zanemarila, pa si je po- lagoma sestavila moštvo, s katerim se sme brez dvogla postaviti.

Za prvo srečanje bo to moštvo našim morda še premočno. Vsekakor bo tekma zanimiva in prijetna, prijateljska, pa ven- dar dovolj močna. Sicer pa bomo videli.

Pred velikim drsalnim sporedom

Prvenstvene tekme v umetnem drsanju bodo 1. in 2. februarja — z inozemsko udeležbo

Državno prvenstvo v umetnem drsanju je dokončno določeno za dneva 1. in 2. febru- arja, in sicer bo 1. II. t. l. popoldne del obveznega drsanja, nato pa produkcija nastopajočih drsalcev, na praznik dne 2. II. t. l. na popoldne zaključek obveznih vaj, popoldne pa prosto drsanje in še produkcija sodelujočih. Prijavni rok je podaljšan do 30. t. m. popoldne.

Dosedaj se za udeležbo na teh tekmah razen štirinajstih drsalcev ni prijavil še noben udeleženec. Ilirija, ki bo to prvenstvo izvedla, pa je povabila zaradi pestro- sti spoveda nekaj odličnih tujih drsalcev iz Grada in Celovca, tako da bo spored res prvovrsten. Ni izključeno, da bodo pri- šli na tekme tudi drsalci iz Dunaja. Del teh inozemcev bo sicer tekmoval v konkuren-

ci, toda za državno prvenstvo se bodo oce- njevali samo domači, tako da bo najboljši Jugosloven v seniorski skupini postal se- niorski, najboljši Jugosloven v juniorski skupini pa juniorski prvak države v umet- nem drsanju.

Ilirijanski drsalci so se predtako nedeljo udeležili mednarodnega drsalnega tekmo- vanja v Celovcu, Startala sta Thuma med se- niorski Biber na med juniorski. Prvi je zase- del drugo mesto za Dunajčanom Gmeiner- jem. Biber pa je bil po svoji skupini naj- boljši. Ženska konkurenca na tej prireditvi je bila precej močnejša, tola naši v njej niso imeli nobene dovolj močne zastopni- ce. Ker je stanje pri nas tako se letos tudi državno prvenstvo v umetnem drsanju za ženske sploh ne bo izvedlo.

Razpis

dveh smučarskih tekem pod Rožnikom

Smučarski klub Ljubljana razpisuje za nedeljo 31. t. m. medklubsko propagandno tekmo v smučarskem teku, in sicer za seniorje na 12 km, za juniorje (15-19 let) na 5 km in za naraščaj (12-15 let) na 2 km. Start pri gostilni Strelišče pod Rožnikom ob 10. cilj istotam. Prijave se sprejemajo najpozneje še pol ure pred startom. Prvi trije v vsaki kategoriji prej- mejo diplomo. Start zaradi propagandnega namena dovoljen tudi neverificiranim. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Prijavn- ice ni.

V nedeljo 31. t. m. priredi SK Reka v Ljubljani pod Rožnikom amučarske tek- me, in sicer v treh kategorijah, in sicer za seniorje od 18 let dalje na 12 km za juniorje od 16 do 18 let na 6 km in za mladino do 16 let na 2 km.

Tekme so obvezne za vse verificirane in neverificirane člane kluba. Izven konkure- nce pa je start dovoljen tudi nečlanom kakor tudi verificiranim članom drugih klubov. Prvi trije vsake kategorije prej- mejo lične diplome, mladina tudi praktič- na darila. Prijave na dan tekme od 9 do 9.30 na startu. Zrebanje ob 9.30. Start točno ob 10. pri gostilni Strelišče pod Rožnikom. Cilj istotam.

V sporazumu s smučarskim klubom Ljubljano bodo tekme obeh klubov obeh na isti progi.

Skakalne tekme v Celju

Dne 31. t. m. bodo v Liscah pri Celju medklubске skakalne tekme z mednarodno udeležbo. Ker je upati, da bodo tudi v ne- deljo snežne razmere izvrstne, je po dose- danjih treningih sodeč verjetno da bo zra- šen rekord. Začetek prireditve bo ob 14.

Dne 2. II. t. l. bo tudi tankaj mladinski dan, in sicer za dečke tek do 4 km ter sko- ki, za dekleta pa smuk in slalom. Skupen odhod mladine bo ob 9. od Savinjske brvi. Tekme bodo ves dan t. j. dopolne teki in smuk. popoldne skoki za starejši razred do 17. leta in slalom za dekleta. Skoki bodo na mali skakalnici do 12 m.

V Črni so smučali za darilo

Pretelko nedeljo je bila s Smrekovca v Črno smučarska tekma za prehodno darilo, ki ga je darovala ga. Bargače, soproga gen. ravnatelja svinčenih rudnikov v Meži- škí dolini. Na tekmi je ponovno zmagal član SPD Črna — Mežica Albin Pod- lesnik, ki si je s tem priboril krasno pre- hodno darilo in trajno last.

Popoldne ob 16. so bile v Prahovi gostil- ni razdeljene nagrade. Pri tej priliki se je predsednik tujsko-prometnega društva v Črni pri Prevaljah dr. Ramšak v lepih besedah zahvalil pokroviteljici prireditve za lepo darilo, obenem pa tudi vsem smučar- jem in njihovim sodelavcem, ki so tako vsi pripomogli, da so se tekme končale s tako lepimi uspehi in pripomogle razširiti smučarski sport tudi na tej skrajni meji naše države.

V nedeljo dne 31. t. m. ob 13. popoldne bo v Črni v zvezi s proslavo smučarskega praznika velika mladinska smučarska tekma, na katero so vabljani vsi prijatelji belega sporta.

Plavalna sekcija SK Ilirije priredi v nedeljo 31. t. m. smučarski izlet v Vrglar-jev graben pri št. Vidu. Točnejši čas od- hoda javimo kasneje. Pojasnila dajeja tov. Kogovšek in Kramaršič. Odbor.

Smučarski klub Ljubljana obvešča vse smučarske klube, da ima na razpolago za vse prilike tekmovalni razne plakete za slalom, smuk, tek in skoke ter diplome. V primeru potrebe naj se klubi obrnejo na klubovega gospodarja Oskarja Kürnerja, Ljubljana, Fa. A. Gorec, Tyrševa 1.

SK Reka. Vsi igralci, ki še niso oddali gospodarju klubove opreme, naj jo oddajo zanesljivo do sobote 30. t. m. pri njem na domu. — Igralci, ki imajo savezne članske izkaznice, naj jih prinesejo na prihodnji članski sestanek, ki bo pravočasno objav- ljen.

Pol stoletja že deluje CMD, darujemo še za pol stoletja!

Pri hripi in prehladu

se priporoča lahna masaža

ZA MASAŽO

Alga se dobiva povsod 1 steklenica din 12.—

Zastopstvo išče,

mlad zastopnik, za Ljubljano in okoli- co, več let dobro vpeljan v špecerij- skih in galanterijskih trgovinah.

Reference na razpolago!

Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro

»Garancije zmožen«

Družabnika

z vlogo din 200.000.— sprejemem za obstoječo visokorentabilno in- dustrijo na Štajerskem. — Zaradi odsotnosti prepustim družabniku samostojno vodstvo. Ponudbe pod »Furnir« na upravo.

Vremensko poročilo

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljub- ljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, JZSS in SPD z dne 27. januarja, po stanju ob 7. uri.

Polzevo: —8, 30 cm suhega snega, sneži. Bistrica, Bohinjsko jez., danes: —11, 25 cm prišča na 15 podlage. Dom na Kompi, danes: —10, 40 prišča na 80 podlage. Sobe na razpolago, Bled, danes: —11, 27 prišča. Kranjska gora, danes: —9, 25 prišča na 15 podlage, sankalnice in drsalnice uporabno. Erjavčeva koča na Vrščici, danes: —10, 50 novega snega na podlagi. Rateče, danes: —9, 25 prišča na 15 podlage. Planica, danes: —10, 25 prišča na 20 pod- lage, skakalnice uporabne, drsalnice od- lično. Tamar, danes: 30 prišča na 30 podlage. Dom na Kravcu, danes: —10, 40 novega snega na podlagi, vzhodnik. Velika Planina, danes: —7, 40 novega sne- ga na 50 podlage. Ruska koča, danes: —8, 40 prišča, sanka- lnice uporabno. Lobjnica, danes: —9, 20 prišča na 30 pod- lage. Pesek, danes: —10, 30 prišča, skakalnica uporabna. Senjorjev dom, danes: —15, 100 prišča, sankalnice uporabno. St. Lovrenc, danes: —7, 25 snega. Rirški vrelci, danes: —10, 40 snega. Mozška koča, danes: —8, 20 snega na 30 podlage. Celjska koča, danes: —5, 15 snega na 10 podlage. Celje, danes: —5, 20 snega. Lozarska dolina, danes: —9, 20 snega na 30 podlage. Kurešček, 27. t. m.: —10, na stari podlagi 25 prišča.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze 27. januarja
Ljubljana 7. 759.2, —6.0, 93, E1, 10, sneg, 3.3;
Maribor 7. 759.9, —11.0, 90, O, 10, —, —;
Zagreb 7. 759.9, —8.0, 90, E3, 10, —, —;
Beograd 7. 760.2, —8.0, 95, SE3, 10, sneg, 8.0;
Sarajevo 7. 758.0, 0.0, 95, SE2, 10, —, —;
Skoplje 7. 761.3, 0.0, 90, O, 10, 0, 0.
Temperature: Ljubljana —3.0, —7.2; Ma- ribor —5.0, —12.0; Zagreb —5.0, —10.0; Beograd —8.0, —9.0; Sarajevo 2.0, —1.0; Skoplje 1.0, 0.0.

SNEG PADA! Kupite galoše!

otroške 19 - ženske 29.- moške 39.- Bata

MALI OGLASI

Službo dobi
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Kupim
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Posest
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Živali
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Fotografska pomoćnica
dobro mesto. Ponudbe na
podr. Jutra Maribor pod
»Fotografija«.
1742-1

Brinjevo olje
vsako množino po najvišji
ceni kupujemo. Drogerija
Kane, Ljubljana, Žil-
dovska ul. 1. 1747-7

Lep travnik
cca 10.000 m ob Pott na
Rakovu ješo naprodaj.
Naslov v vseh posl. Jutra.
80-20

Našel se je
črna pes s znakom Kranj št.
2. Vprašati je na kolodvoru
Devica, Marija v Polju
1738-27

Nujno potrebujemo
178 mladih oseb ki zelo
dobro kuhajo ter lahko sa-
mостояjno vodijo celo go-
spodinjstvo. 60 perfektnih
kuharic in 20 mladih nata-
karic. »Humanitarna« insti-
tucija »Socijalna«, Zagreb,
Ilica 30/L tel. 73-71.
1730-4

Dragocenosti
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Posestvo
v bližini Slov. Bistrica
(Stajersko) 20 minut od ko-
lodvora, na ravni ob ba-
novinski cesti, 2 minuti od
cerkva in šole, v lemeri
cca. 17 jehov obstoječe iz
lepe zidane hiše in gospo-
darskih poslopj, delje nje
travnikov, gozd in vino-
grada — po ugodni ceni
naprodaj. Pojasnila daje A.
Šifer. Laporje pri Sl. Bi-
strici. 1678-20

Dopisi
Vsaka beseda 3 Din;
davak 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din, najmanjši
znesek 20 Din.

Mlajšo gospodično
s znanjem nemškega je-
zika iščem k 5 letni de-
kleci za Sremski Karlovce.
Pridnost s dobriimi šolski-
mi spričevali na ogl. odd.
Jutra pod »Mlajša moška«.
1748-1

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišji cenah
CERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 1.
12-36

Stanovanje
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Mlajša vdova
nesrečna, korektna, inteli-
gentna lepe zunanosti išče
znanjega stvarnega pri-
jatelja. Dopise na ogl. odd.
Jutra pod »Strogo zaupno«
1678-24

Službe išče
Vsaka beseda 50 prv;
davak 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din, najmanjši
znesek 12 Din.

Hranilno knjižice
Nakup in prodajo vseh
denarnih zavodov iz-
podbijem po najvišji
ceni takoj v gotovini.

Trisobni prostori
na Tyrševi cesti št. 29/L,
primeren za lokal, oddamo.
Vprašati pri Gospodarski
zvezi. 1741-28

Ženitve
Vsaka beseda 3 Din;
davak 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din, najmanjši
znesek 20 Din.

Brivski pomoćnik
s mojskim izpitom išče
mesto. Ponudbe na podr.
Jutra Maribor pod »Tako«.
1743-2

Alojzij Planinšek
Ljubljana, Bethnovova
ul. Telefon 35-10. 19-16

Dvosob. stanovanje
moderno opremljeno oddam
poceni poleg bežigajske
cimnarije s 1. februarjem.
Naslov v vseh posl. Jutra
1739-21

Damski frizer
20-letni, soliden in prijet-
no zunanosti, ki mu upe-
da ni bila mila, se želi
pričleniti k družini iste
stroke ali pa v drugo dru-
žino. Ivo Kelj Jelencova
5. Nova Gradca. 1719-25

Prodaj
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Bančno kom. zavod
servisa najbolje oskuzo v
prolje
HRANILNI VLOG
vseh denarnih zavodov. Za
odgovor Dija 3 znak -
Maribor, Aleksandrova ul.
98-16

Štirisob. stanovanje
lepo, s vsemi prikl., (kuzen
kopalnice) oddam. A. Kane
Gospiska ul. 7. 1743-21

Razno
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Kinoaparaturu
svetlo v bresčevem sta-
nju. kompletno prodaj ze-
po ugodni cen! vsled opu-
stevte kinoprodajca. Dopis-
e na ogl. odd. Jutra pod
»Kinoaparatura«.
1721-6

Hranilne knjižice
kupte ali prodate
potom moje pisarne
najbolje

Trisob. stanovanje
prostorno, enočno, kopal-
nica, plin, komfortno, pri-
tikline, oddam takoj ali s
1. marcem, po ugodni ce-
ni na Privozu Naslov v
vseh posl. Jutra. 1746-26

Suha drva
kolobarje in najboljši
trboveljski
PREMOG
brez prahu nudi
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5.
Telefon 20-59

Prvovrstne smučiči
Kompletne in sanke dobite
najugodnejše pri izdelovalcu
Fajfar, Trnovska ul. 23.
Telefon 34-10. 1740-6

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
Telefon 38-10. 1698-16

Pol vile:
3 sobe, kopalnica, pos. so-
bo, balkon, teraso, vrt itd.
oddam takoj tudi družini
z otroci. Sver, Ljubljana,
Tržaška 2. 1735-31

Suša drva
kolobarje in najboljši
trboveljski
PREMOG
brez prahu nudi
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5.
Telefon 20-59

Polarno lisico
belo, krasno, po izredno
ugodni ceni prodam. Na
ogled in pripravnosti v tr-
govini Rot. Mestni trg.
1731-6

Srbsko vino
za okolice Niše, nudi v pro-
dajo vagonke množine Mi-
ljutin Milenković, Sv. Pet-
ka, Niš. 1197-16

Sobo odda
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

KLISEJE
END IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23

Pridelki
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vašo zamrznjeno vlogo
lahko dobite stooletno
izpadočno. Dopisi na ogl.
odd. Jutra pod »Glajanje
hranilne vloge«.
1736-16

Sobo
opremljeno, vhod s stopni-
šča oddam v centru. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
1739-23

100 uspehov na en oglas v „JUTRU“

Med trčen
2500 kg prodam v kantah
50 kg franco vsako posla-
jo kupca za ceno 15 Din
po poročanju. Drago Ivko-
vič, svečarna Gjurjevac.
1738-33

Dražbe
Snažno lokno, de strunjan,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Opremljeno sobo
sobično in strano oddam
boljši osebni s vso oskrbo.
Stari trg 38/III levo Sturin
1737-23

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

Stroji
Sivalni stroj
razbijeni, raznih najnov-
jših in starejših znamk, po-
ceni naprodaj »pri Mako-
doncu«, Ljubljana, Kolo-
dvorska ulica. 845-29

Dražba v Ormožu
1. februarja ob 14.30 se bo-
do v Ormožu št. v. 110 na
dražbi prodali: 2 soda, 1
miza, 2 stoli, 1 tunla, 1
kad za »šive in decimalna
tehnična. Kupci vabjeni.
1665-32

Lepo sobo
s posebnim vvhodom, z dve-
ma posteljama oddam v
Ildrijski 11 (Stan in dom)
1738-33

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

Lokali
Beseda 1 Din, davak 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Trgovino
dobro vpeljano špecerijeko
manufakturno, delikatesno
ali modno na prometnem
krajju v Ljubljani, Celju,
Mariboru ali v Zagrebu
kupam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Trgovina
za trgovino«.
1732-19

Opremljeno sobico
v sredini mesta oddam.
Naslov v vseh posl. Jutra.
1744-23

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

Avto, moto
Avtobus
22 sedajni »Chevrolet« do
bno obranjen, zadnji dvo-
lesni pocni napredaj. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Redka priika«.
1737-36

Trgovino
dobro vpeljano špecerijeko
manufakturno, delikatesno
ali modno na prometnem
krajju v Ljubljani, Celju,
Mariboru ali v Zagrebu
kupam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Trgovina
za trgovino«.
1732-19

Opremljeno sobico
v sredini mesta oddam.
Naslov v vseh posl. Jutra.
1744-23

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

Avto, moto
Avtobus
22 sedajni »Chevrolet« do
bno obranjen, zadnji dvo-
lesni pocni napredaj. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Redka priika«.
1737-36

Trgovino
dobro vpeljano špecerijeko
manufakturno, delikatesno
ali modno na prometnem
krajju v Ljubljani, Celju,
Mariboru ali v Zagrebu
kupam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Trgovina
za trgovino«.
1732-19

Opremljeno sobico
v sredini mesta oddam.
Naslov v vseh posl. Jutra.
1744-23

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

„HOHNER“
najpopolnejše
harmonike sveta
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
Zagreb, Nikolićeva ul. 10.

Magistra farmacije
s kvinkvenjem sprejme večji
laboratorij. Obširne pismene
ponudbe s curriculum vitae na
Aloma Company d. z o. z., Ljub-
ljana, Aleksandrova cesta 2/L,
pod br. 45201. 1279

Zakaj, da bi bili plešasti?
SMRT PLEŠAVOSTI
PRED UPORABO DO
MORANA

„MORANA“, Diplomirana v
Londonu z GRAND PRIX IN
ZLATO KOLAJNO. —
Tisoči in tisoči so hvaležni njenim
uspehom. Tudi Vi takoj kupite!
Zahtevajte jo povsod. Odpravi prh-
ljaj in kožne neprijetnosti. Jači in
hrani lasišče. Ustavi izpadanje
las in lasje porastejo tudi na
plešavem mestu. Cena steklenici
Din 40.— poština Din 7,—

Moderna kozmetika Split

Kromirana
KODAK »RETINA«
s priborom
na odplačilo
dobi se pri
JUGOAGENCIJA, Zagreb, Ilica 43/L
Zahtevajte brezplačne prospekte.

IVAN TROHA
podpreglednik fin. kontr.
danes v sredo 27. januarja 1937, po
dolgi mučni bolezni, previden s tola-
žili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega pokojnika se bo
vršil v petek, dne 29. januarja 1937,
ob 9. uri dopolne na farno pokopa-
lišče v Planini pri Rakeku.
Planina pri Rakeku, Maribor, Ljub-
ljana, Idrjca, Unec pri Rakeku, 27. ja-
nuarja 1937.

100 uspehov na en oglas v „JUTRU“

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova
mali oglašnik

Dotrpela je naša zlata mama, teta in babica, pre-
videna s tolažili sv. vere, gospa
MARIJA LASSBACHER
soproga višjega poštnega kontrolorja v pokoju
v 68. letu svoje starosti.
Pokojnico bomo spremili v petek 29. t. m. ob
2. popoldne iz hiše žalosti, Smoletova ulica št. 4, na
pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 27. januarja 1937.
KARL, soprog; MARA, hči; KARL, sin; LADO
in BLAŽENKA, vnuka; FRANKA, nečakinja
in ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod
Po dolgi in mučni bolezni nas je dne 27. januarja
1937, za vedno zapustil naš dobi mož, oče, brat, stric
in svak, gospod
KAREL SZILICH,
višji kontrolor drž. žel. v pok.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne
29. januarja 1937, ob pol 3. uri popoldne v Vidovdanske
ceste št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 27. januarja 1937.
Žalujoča žena, otroci ter ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod
Po dolgi in mučni bolezni nas je dne 27. januarja
1937, za vedno zapustil naš dobi mož, oče, brat, stric
in svak, gospod
KAREL SZILICH,
višji kontrolor drž. žel. v pok.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne
29. januarja 1937, ob pol 3. uri popoldne v Vidovdanske
ceste št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 27. januarja 1937.
Žalujoča žena, otroci ter ostalo sorodstvo.

LIPSKI SPOMLADNI SEJEM 1937
(Leipziger Frühjahrsmesse 1937)
ZACETEK 28. FEBRUARJA
60% POPUSTA NA VOZOVNICAH na nemških železnicah,
znaten popust v drugih državah.
Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika:
Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Tyrševa 33, telefon 27-62.
JOSIP BEZJAK, Maribor, Gosposka ul. 25, telefon 20-97.
in ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, Beograd,
Knez Mihajlova 33/I, telefon 24311.

Propagandno nagradno tekmovanje
Kaplar Jim Bimbo ima nalogo, da stavi na avijonske številke in dobi na-
ročilo: da stavi v 7 praznih polj številke 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19; ne da bi se
številke ponavljale in da znaša vsota številk podolgem in povprek 45.
Zaradi prihoda novih avijonov se je vzmernil in ne more najti rešitve.
POMAGAJTE MU VI, pa dobite pri pravilni rešitvi sledeče dobitke:

1. motorno kolo, 7. radioaparati,
2. spalnico, 8-9. gramofon,
3. belo kuhinjsko opremo, 10-13. fotoaparati,
4. moško ali žensko garnituro perila, 14-25. moško žepno uro,
5-6. moško ali žensko dvokolo, 26-29. toaletno kaseto,
41-50. slike.
500 raznih predmetov in velik del tolažilnih. VSAKDO, ki vpošlje pravilno
rešitev, BO DOBIL en predmet, tolažilne nagrade delimo sami.
50 velikih predmetov bomo razdelili pod nadzorstvom javnega notarja.
Odpremne stroške za dostavo predmeta nosi prejemnik — Vposlatev rešitve
Vas ne obvezuje k ničemu, samo jo morate poslati takoj. Event. povratni
porto priložite, da v vsakem primeru dobite odgovor.
Pošljite svojo rešitev na »NOVITAS«, Zagreb, Strossmayerov trg 7/5.

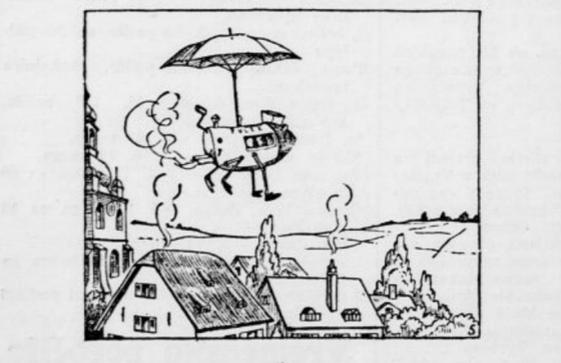
V globoki žalosti naznanjamo, da je preminula naša
Ljubljana hčerka in sestra
BOGOMILA
Pogreb se bo vršil dne 28. t. m. ob pol 4. popoldne izpred
hiše žalosti Gajeva 5, na pokopališče k Sv. Križu.
Žalujoča rodbina Dr. J. PRETNAR.

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEDENCE
V LJUBLJANI sporoča žalostno vest, da je
umrla njegova dobra in marljiva uradnica,
gospodična
Pretnar Bogi
Pogreb se bo vršil v četrtek, 28. januarja 1937
ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Gajeva
ulica št. 5.
LJUBLJANA, dne 27. januarja 1937.
POKOJNINSKI ZAVOD
ZA NAMEDENCE.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod
V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je po kratki, mukepolni bolezni,
 previden s tolažili sv. vere izdihnil svojo blago dušo
naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric,
tast in svak, gospod
FRANC BUČAR
žel. v p. in posestnik
Pogreb blagopokojnega se bo vršil v petek, dne
29. januarja 1937, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti,
Opekarska c. 20, na pokopališče k Sv. Križu.
V LJUBLJANI, dne 27. januarja 1937.
ŽALUJOČI OSTALI

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod
Po dolgi in mučni bolezni nas je dne 27. januarja
1937, za vedno zapustil naš dobi mož, oče, brat, stric
in svak, gospod
KAREL SZILICH,
višji kontrolor drž. žel. v pok.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne
29. januarja 1937, ob pol 3. uri popoldne v Vidovdanske
ceste št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 27. januarja 1937.
Žalujoča žena, otroci ter ostalo sorodstvo.

G. Th. Rotman:
Profesor Bizgic gre na potovanje okoli sveta

Polja in ceste, reke in hribo so jim
brzeli pod nogami. Spet so sprožili ra-
kete, in spet... Nazadnje je profesor
s pritiskom na neki gumb odprl veliki
»dežnik«, ki je stal goraj na »Pu-
lexu«. Pravkar so leteli nad neko nem-
ško vasjo, in »Pulex« se je počasi spu-
stil k tlom, odprti dežnik mu je bil pa
za padalo.